

Inhoud

Inhoud	Blz.	1.	4.	Gebiedsmarketing Voorne-Putten-Rozenburg	69.
Samenvatting		2.	4.1	Inleiding	69.
1. Voorafgaand		5.	4.2	Recreantenprofielen en doelgroepen	69.
1.1 Het Gebiedsplan		5.	4.3	Doelstelling	69.
1.2 Achtergrond		5.	4.4	Gebiedsmarketing in proces	70.
			4.5	Strategie	71.
			4.6	Planning, organisatie en evaluatie	72.
2. Nadere uitwerking Schapsvisie		9.	5.	Financiën	73.
2.1 Kenmerken Voorne-Putten-Rozenburg		9.	5.1	Meerjareninvesteringsbegroting en uitvoeringsprogramma behorend bij Gebiedsplan VPR	73.
2.2 De centrale bestuurlijke thema's en de algemene bestuurlijke opgaven.		10.			
2.3 SWOT-analyse VPR		14.			
2.4 Visiekaart Voorne-Putten-Rozenburg		15.			
2.5 Recreantenprofielen en doelgroepen		18.			
3. De ontwikkeling van Voorne-Putten-Rozenburg		21.			
3.1 Inleiding		21.			
3.2 Het Brielse Meer		22.			
3.3 Het Oostvoornse Meer		33.			
3.4 Strand & Duin		39.			
3.5 De Bernisse		47.			
3.6 Landtong Rozenburg		55.			
3.7 Routes		59.			
3.8 Overig		67.			
				Bijlagen	
			A	Doelen, thema's en opgaven voor de toekomst	
			B	Recreantenprofielen	
			C	Projecten- en Actielijst	
			D	- Vervallen -	
			E	TBM kaarten	
			F	Nota van Antwoord	

Samenvatting

Achtergrond van het Gebiedsplan

Het Gebiedsplan vormt de uitvoeringsgerichte vertaling van de Schapsvisie VPR 2007-2011 en de doelen gesteld in de Heroverweging en de gemeenschappelijke regeling. Het is richtinggevend voor de integratie van nieuwe ontwikkelingen en voor het opstellen van de beheerplannen. Het gebiedsplan kent een looptijd van 10 jaar, maar zal tussentijds bijgesteld worden indien noodzakelijk.

Nadere uitwerking Schapsvisie

In de Schapsvisie zijn 4 bestuurlijke thema's geformuleerd en verder uitgewerkt in 20 bestuurlijke opgaven. In dit gebiedsplan worden deze opgaven nader uitgewerkt, waarbij de 4 opgaven voor (be)sturen alleen als kader gebruikt worden. De algemene opgaven zijn verder uitgewerkt, resulterend in een visiekaart. De visiekaart vormt een ruimtelijke vertaling van de bestuurlijke context. Te zien is het toekomstbeeld van een samenhangend groenblauw casco, aangesloten op de omgeving met daarin opgenomen een recreatief systeem, bestaande uit een divers recreatief netwerk en strategisch gelegen poorten, knooppunten en concentratiepunten. De groene buffer aan de noordrand van VPR als contramal van de industrie is een cruciaal onderdeel van dit groenblauw casco.

Door recreantenprofielen te onderscheiden kunnen gebieden zodanig ingericht, aangepast en ontwikkeld worden dat zij aansluiten op de behoeften die recreanten hebben om te recreëren. Binnen een recreantenprofiel kunnen verschillende doelgroepen onderscheiden worden. De volgende recreantenprofielen kunnen voor VPR onderscheiden worden: de watersporter, de oeverrecreant, de strandgast, de toerder, de sportieve recreant en de natuurliefhebber.

De ontwikkeling van VPR

Met de nadere uitwerking van de schapsvisie en de bestuurlijke opgaven in het achterhoofd is een concretiseringslag gemaakt om te komen tot een uitvoeringsprogramma, waarmee een stap gezet kan worden om VPR te ontwikkelen tot een recreatief en toeristisch aantrekkelijk gebied voor de toekomst. Deze concretisering heeft plaatsgevonden door meer in detail naar de verschillende gebieden op VPR te kijken. Per deelgebied wordt beschreven wat de uitgangssituatie is en welke ontwikkelingen er op het gebied afkomen. Mede aan de hand hiervan wordt een gewenste ontwikkelingsrichting beschreven, die vervolgens uitgewerkt wordt in concrete acties en projecten.

Brielse Meer: intensief, nautisch gebied. Het Brielse Meer wordt gevormd van een gedateerd gebied naar een eigentijds recreatiegebied. De basis als groene buffer is en blijft het uitgangspunt. Echter de detaillering binnen deze buffer vraagt om meer variatie qua inrichting en voorzieningen. Het gebied moet weer aantrekkelijk worden voor verschillende doelgroepen. Hiertoe kan duidelijk onderscheid worden aangebracht in in- en extensieve delen. Voor het Brielse Meer liggen kansen in de realisatie van intensievere voorzieningen zowel op het water als op de oevers.

Oostvoornse Meer: bijzondere watersporten. Het pioniersstadium van recreatieve ingebruikname is voorbij. Rond het Oostvoornse Meer is ingezet op kwaliteit. De Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer bracht kwaliteit in de inrichting. Nu heeft ook de veiligheid, de exploitaties, de bereikbaarheid, het beheer en de identiteit zich verder ontwikkeld. De verbeterde uitstraling van het gebied werkt door in alle elementen en in duurzaam beheer, zodat werkelijk de upgradering heeft plaatsgevonden die hoort bij dit unieke, brakke meer, dat internationale bezoekers trekt door zijn bijzondere natuurwaarden en recreatieve mogelijkheden. Het Oostvoornse Meer is niet alleen het gebied voor de uitoefening van bijzondere watersporten het is ook de kraamkamer voor nieuwe watersporten.

Strand & Duinen: *het strandleven op een strand met allure*. De grote natuurlijke- en recreatieve kwaliteiten van dit gebied moeten zorgvuldig in evenwicht gehouden worden. Externe ontwikkelingen als de kustversterking, Natura 2000 en het zeereservaat kunnen positief worden aangewend om dit evenwicht verder te versterken. In het gemeenteduin liggen kansen om zowel de natuurlijke potentie als het recreatief potentieel beter te benutten. Zowel de strandgast als de natuurgerichte recreant voelen zich hier thuis.

De Bernisse: *rust, groen en familierecreatie*. De opvangcapaciteit en het aantal bezoekers meer in evenwicht brengen en tevens de kwaliteiten van de natuurlijke rust en ruimte (het groenblauwe casco) versterken als uitstraling van het gebied. Het gebied beter benutten voor diverse doelgroepen. Meer recreanten en een fijnmaziger routenetwerk zonder ontbrekende schakels. Meer kansen voor versterkte commerciële voorzieningen, die de uitstraling en identiteit van het gebied verbeteren o.a. door aanpassing van de inrichting. Op de twee concentratiepunten het vandalisme probleem aanpakken.

Landtong Rozenburg: *de ultieme havenbelevens*. Mede zorgdragen voor een goede afronding van de laatste onderdelen van de Landtong is de komende jaren het speerpunt. Onderdeel hiervan is het behouden van de laatste schakel in de kustroute van Zeeuwse Delta tot Den Helder (Fast Ferry) en het samen met partners benutten van de commerciële mogelijkheden.

Routestructuren: *bewegen in een cultuurhistorisch landschap*. Gestreefd wordt naar complete routestructuren voor wandelen, fietsen, varen en paardrijden. Aansluitingen op de dorpskernen en omliggende gebieden en voorzieningen zijn cruciaal.

Gebiedsmarketing Voorne-Putten-Rozenburg

Voorne-Putten-Rozenburg is een gebied met een verhaal. Een verhaal dat verteld moet worden door middel van de historie, het heden en de toekomst. Door met diverse betrokken partijen de verhaallijn van Voorne-Putten-Rozenburg te ontwikkelen, kan een eenduidig concept worden ontwikkeld, dat ruimte biedt voor nieuwe coalities, innovatieve producten en ruimtelijke ontwikkelingen. Het ontwikkelen van regionale beeldverhalen draagt bij tot het creëren van een heldere en breed gedragen identiteit voor het gebied. Gebiedsmarketing is een structurele manier om de regionale beeldverhalen te vermarkten en Voorne-Putten-Rozenburg voor veel verschillende doelgroepen als aantrekkelijke toeristisch-recreatieve bestemming te ontwikkelen.

Financiën

De projecten en acties zijn geprioriteerd en in een uitvoeringsprogramma gebundeld. Dit uitvoeringsprogramma is voorzien van een overzicht van de benodigde investeringsmiddelen op basis van de ramingen van de projecten en acties en het bijbehorende (veranderende) beheer. Het totale investeringsbedrag voor alle projecten bedraagt € 2.140.000,-.

Voor de uitvoering van het investeringsprogramma is gekozen om dit afhankelijk te maken van het beschikbaar komen van additionele financiële middelen. Vanwege de afhankelijkheid van het beschikbaar komen van additionele middelen is er geen planning aan het uitvoeringsprogramma gehangen. Geprobeerd zal worden om het programma in volgorde van prioritering uit te voeren, een en ander afhankelijk van de voorwaarden die aan de beschikbaar gestelde additionele middelen worden gesteld.

1. Voorafgaand

1.1 Het Gebiedsplan

Het Algemeen Bestuur van Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg heeft in december 2006 de **Schapsvisie VPR 2007-2011** vastgesteld. Vervolgens is opdracht gegeven om deze visie verder uit te werken en te implementeren in de vorm van een **gebiedsplan**. Voor u ligt nu dit gebiedsplan, dat is gericht op de uitvoering van de Schapsvisie binnen het werkingsgebied van het Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg. Het gebiedsplan is richtinggevend voor de integratie van nieuwe ontwikkelingen en voor het opstellen van de beheerplannen. Het gebiedsplan kent een **looptijd van 10 jaar**. Het plan wordt in een continu proces tussentijds bijgesteld op basis van voortschrijdend inzicht. Het bijbehorende meerjareninvesteringsplan (MIP) is geprioriteerd en biedt handvaten voor de uitvoering van projecten voor de komende jaren. Via de voor- en najaarsnota's zal het gebiedsplan op onderdelen geactualiseerd worden en aan het DB worden voorgelegd. Tevens wordt hier de uitvoering van de verschillende projecten gemonitord.

NB: Het MIP bij dit Gebiedsplan is vooralsnog komen te vervallen als gevolg van voorafgaande bestuurlijke besluitvorming.

1.2 Achtergrond

Plancyclus

De gemeenschappelijke regeling van het Recreatieschap rechtvaardigt een eigen beleidscyclus. Deze cyclus wordt gedekt door drie plannen:

- Schapsvisie
- Gebiedsplan
- Beheerplan(nen)

In de **gemeenschappelijke regeling** van het Recreatieschap is als doelstelling opgenomen:

“Het Recreatieschap heeft tot taak in onderlinge samenhang het behartigen van het gemeenschappelijke belang van de deelnemers voor wat betreft de ontwikkeling, de aanleg en het beheer in het kader van de open-luchtrecreatie en toerisme en waar mogelijk van natuur en landschap in het gebied waarvoor de regeling geldt.”

Figuur 1.1 Werkingsgebied van het schap.

In de **schapsvisie** wordt, uitgaande van de doelstelling uit gemeenschappelijke regeling, beschreven in welke richting het schap zich wil ontwikkelen en welke opgave zij zich binnen een bepaalde periode stelt.

Het **gebiedsplan** vormt een uitvoeringsgerichte vertaling van de schapsvisie. Met behulp van dit plan maakt het bestuur een afweging tussen enerzijds de doelen die zij wil bereiken en anderzijds de kosten die totstandkoming en instandhouding met zich meebrengen. Op basis van een beleids-, een landschappelijke en ruimtelijke analyse van het werkingsgebied zelf en de relaties met de (bestuurlijke) omgeving en aan de hand van inzichten die met behulp van marktonderzoek zijn ontstaan, wordt het beleid opgesteld. Het geformuleerde beleid, verwoord in een ontwikkelingsvisie per deelgebied, wordt vervolgens geconcretiseerd middels een gebruikszonering, acties en projecten welke de basis vormen van het meerjareninvesteringsplan. Een doeltypenkaart presenteert vervolgens de gewenste vormen van recreatie naar opvangcapaciteit, vertaald in zogenaamde doeltypen en kwaliteit van het onderhoudsniveau. Met behulp van het terreinbeheermodel worden de kosten voor instandhouding van de doeltypen aan de hand van normprijzen berekend.

Het gebiedsplan geeft inzicht in de profilering van het gebied (bijv. natuurlijk, toeristisch, sportief) en de mate waarin ontwikkeling nodig is om het profiel te realiseren. De mate waarin commerciële partijen hier een rol kunnen spelen zal tevens beschreven worden. Het kan wenselijk zijn om, vanuit het perspectief van de doelstelling van het recreatieschap, integraal naar een gebiedsontwikkeling te kijken. Waar nodig zal dan ook de samenwerking worden gezocht met andere partijen in dit gebied. Strategische gebiedsmarketing maakt deel uit van dit gebiedsplan.

Tot slot wordt het plan vergezeld door een meerjareninvesteringsbegroting waarin:

- Een prioritering op basis van urgentie is opgenomen t.a.v. alle projecten, zoals herinrichtingen en commerciële ontwikkelingen;
- Inzicht wordt geboden in de mogelijke inkomstenontwikkeling voor de komende jaren.

In een **beheerplan**, een intern werkdocument, wordt vastgelegd hoe de terreinen met het oog op de toekomst, zoals beschreven in het gebiedsplan, worden onderhouden. De meerjarenbegroting voor het totale onderhoud wordt in dit plan verder uitgewerkt.

Vastgestelde beleidskaders

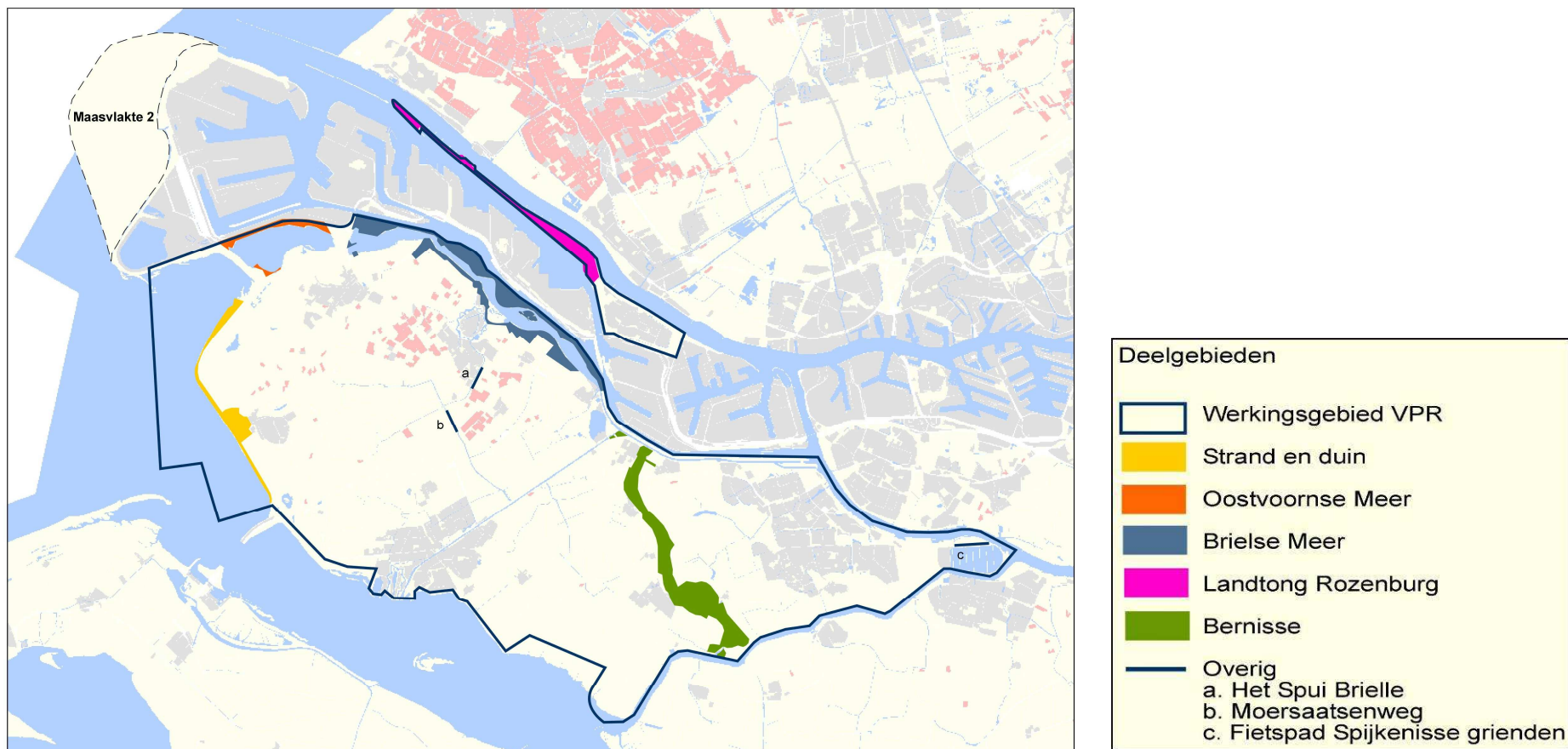
De gemeenschappelijke regeling, de Heroverweging en de Schapsvisie zijn vigerende (beleids)documenten voor het Recreatieschap VPR. In deze documenten staan diverse doelen, thema's en opgaven voor de toekomst (*zie bijlage A*). Het gebiedsplan geeft uitwerking aan al deze doelen, thema's en opgaven. Bij de projectenlijst wordt hierop teruggekomen. De nadere uitwerking van deze doelstelling in de Heroverweging (2006) heeft zijn doorwerking gevonden in de vier centrale bestuurlijke thema's in de Schapsvisie. Deze vier thema's zijn in de Schapsvisie verder geconcretiseerd tot 20 Bestuurlijke Opgaven.

Financiële kaders

In 2006 is de Heroverweging VPR vastgesteld door het AB. De Heroverweging en de uitwerking daarvan is verwerkt in dit gebiedsplan. De financiële verwerking van de Heroverweging in de meerjareninvesteringsbegroting en liquiditeitsplanning heeft nog niet plaatsgevonden, maar dit zal gebeuren via de daarvoor gebruikelijke voor- en najaarsnota's en vervolgens de programmabegrotingen.

Werkingsgebied

Het werkingsgebied van het Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg omvat globaal alle gebieden buiten de bebouwde kom van de eilanden Voorne en Putten en de landtong Rozenburg. Binnen het werkingsgebied is een vijftal natuur- en recreatiegebieden in beheer bij het schap: Brielse Meer, Oostvoornse Meer, Strand & Duin, Bernisse en Landtong Rozenburg. Daarnaast beheert het schap enkele routestructuren verdeeld over het werkingsgebied. Zie *figuur 1.2* op de volgende bladzijde.

Figuur 1.2 Overzichtskaat van de deelgebieden.

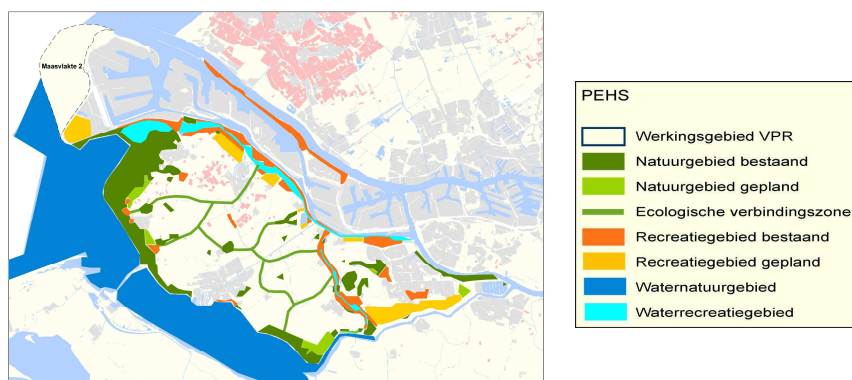
2. Nadere uitwerking Schapsvisie

2.1 Kenmerken Voorne-Putten-Rozenburg.

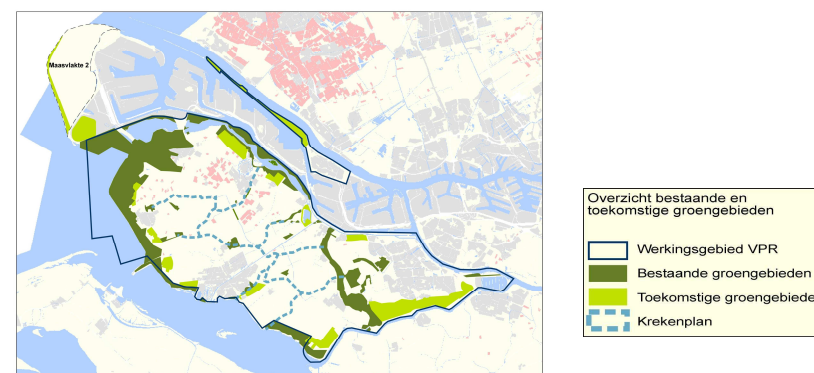
Het Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg heeft 1.678 ha recreatief groen in beheer met een totale opvangcapaciteit van bijna 8 miljoen bezoeken per jaar. Volgens het Recreantenonderzoek 2006 worden er 5 miljoen bezoeken aan de recreatiegebieden gebracht. De bezoekers komen uit Groot Rijnmond, waarvan ongeveer de helft op Voorne-Putten zelf woont en de overigen uit het resterende Rijnmondgebied. Een vergelijking met recreatiegebieden in de omgeving, bijvoorbeeld Midden-Delfland en IJsselmonde, leert dat de gebieden op VPR relatief minder druk bezocht worden, het aantal bezoeken ligt onder de theoretische opvangcapaciteit. De “rust en ruimte” die dit tot gevolg heeft blijken middels het recreantenonderzoek hoog gewaardeerd te worden door bezoekers van de gebieden. (zie *figuur 2.1*)

Naast het Schap zijn 3 andere beheerders van grotere groen-, natuur- en recreatiegebieden op Voorne-Putten-Rozenburg actief: Zuid-Hollands Landschap (956 ha), Staatsbosbeheer (375 ha.) en Natuurmonumenten (918 ha).

Volgens het Regionaal Groenblauw Structuur Plan 2, bouwsteen van het RR2020, is de wens voor de komende jaren om in totaal 1.792 ha aan groenprojecten op VPR te realiseren om de groenblauwe structuur (PEHS) in de Rijnmondregio te waarborgen en voldoende ruimte voor recreatie en waterberging te creëren. Gebieden die hiervoor in aanmerking komen zijn onder andere de zuidrand van het Brielse Meer, Hellevoetsluis zuidwest en Spijkenisse zuidoost. (zie *figuur 2.2*)

Figuur 2.1 Provinciale Ecologische Hoofdstructuur voor VPR.

Figuur 2.2 Bestaande en toekomstige groengebieden op VPR.

2.2 De centrale bestuurlijke thema's en de algemene bestuurlijke opgaven.

In de Schapsvisie is nagegaan in hoeverre de ruimtelijke en bestuurlijke kenmerken van het Schap, externe ontwikkelingen en financiële positie wel of niet bijdragen c.q. kansen of bedreigingen vormen voor het realiseren van de doelstelling van het schap. Aan de hand van deze analyse zijn **vier centrale bestuurlijke thema's** geformuleerd:

1. Positionering van het Schap in de Zuidvleugel op de overgang naar de Delta;
2. De (verdere) ontwikkeling van de kerngebieden en hun functie als groene buffer binnen het werkingsgebied van het Schap;
3. Het versterken en uitbreiden van verbindingen en routes op Voorne-Putten-Rozenburg;
4. In beeld houden van de financiële afspraken uit de Heroverweging en nieuwe investeringen in het licht van de gehele financiële huishouding te bezien.

Deze thema's zijn verder uitgewerkt in 20 **Bestuurlijke Opgaven**. Deze opgaven zijn verdeeld in algemene opgaven (8), opgaven per kerngebied (8) en opgaven voor (be-)sturen (4). Vanwege de aard van het Gebiedsplan (ruimtelijke en projectmatige uitwerking van de Schapsvisie) zijn de opgaven voor (be-)sturen niet meegenomen in de nadere uitwerking, maar wel gebruikt als kaders bij het proces.

In dit hoofdstuk zijn de acht **algemene opgaven** ruimtelijk uitgewerkt en hebben hun weergave in de visiekaart gevonden. De opgaven per kerngebied zijn verwerkt in de uitwerkingen per deelgebied in hoofdstuk 3.

1 Versteven van de positie van het Schap door een meer strategische inzet van het Schap binnen de Zuidvleugel te bewerkstelligen

De positionering van gebieden wordt steeds belangrijker om het groenblauwe areaal waarin de recreant zich onbelemmerd kan bewegen zo uitgestrekt mogelijk te maken. De positie van VPR is uniek vanuit twee oogpunten: ten eerste vanwege de ligging en omgeving (zie *figuur 2.3*) én ten tweede vanwege haar eigen intrinsieke landschappelijke waarde. VPR ligt in de Zuidvleugel. Het gebied wordt door Rotterdam gezien als de achtertuin voor haar bewoners en het kent veel dynamiek vanuit de havenomgeving en expansiedrift door woningbouw.

Mede hierdoor is de behoefte aan leefkwaliteit groot. Het gebied ligt op de overgang van de Delta naar de kust. In de recreatieve kustroute vormt VPR een belangrijke schakel.

Figuur 2.3 Positie Recreatieschap VPR in de regio.

De ligging van VPR in deze verschillende landschappen biedt kansen voor het aanbieden van een divers recreatief product. De Zuidvleugel biedt daarnaast, mede bestuurlijk gezien, kansen op het gebied van onder andere verbetering van de bereikbaarheid, als recreatief uitlooph gebied voor het Rijnmondgebied en op het vlak van het toeristisch product en natuur. VPR is, door de ligging op de grens, te typeren als de schakel tussen de Delta en de Zuidvleugel, waar karakteristieke landschappen met open, weidse polders, duinen en water dichtbij de stad te beleven zijn.

2 Het aanbieden van een volwaardig recreatief product aan de inwoners van de regio.

De strekking van deze opgave is dat VPR als geheel moet voldoen aan de vraag naar recreatieve mogelijkheden (in de regio), zowel op kwalitatief niveau (waar wil de recreant wat doen en hoe) als op kwantitatief niveau (hoeveel recreanten willen dat gaan doen). Een continue blik op trends en ontwikkelingen is daarbij nodig om de gebieden voor de toekomst uit te kunnen rusten.

De uitgangspositie van VPR is uitstekend te noemen: VPR heeft veel open groene ruimte, ligt dichtbij de Randstad, herbergt verschillende landschappen (zee-strand-duin-polder), veel verschillende soorten water (zout-brak-zoet, zee-meer-rivier-kreken) en kent daardoor een grote diversiteit aan land-water overgangen. Dit palet kan benadrukt en uitgebouwd worden, waardoor VPR een groot recreatief en toeristisch potentieel kent.

Het hebben en vooral behouden in de toekomst van een volwaardig recreatief product betekent 'ontwikkelen': aanpassing van de ondergrond, inrichting en voorzieningen, het accentueren van de verschillen tussen de deelgebieden, het upgraden van de programmering van de gebieden, realisatie van slechtweer-voorzieningen en arrangementen ontwikkelen. Bovendien kan uitbreiding van gebieden (bijv kust met Maasvlakte 2-strand, het plan Groene Zoom, Hellevoetsluis zuidwest of Spijkenisse zuidoost) een aanvulling op het recreatief product betekenen ten opzichte van het huidige aanbod.

Tot slot is, ondanks de uitstekende uitgangspositie, nader onderzoek nodig ten aanzien van het aantal bezoekers en het vestigingsklimaat voor ondernemers.

3 Samenwerking met bestuurlijke partners met het oog op het ontwikkelen van bovenregionale voorzieningen gericht op toerisme in aansluiting op de Delta.

Om VPR als een toeristisch-recreatieve eenheid te ontwikkelen, is het van belang om, met name voor de ontwikkeling van bovenregionale voorzieningen, samenwerking te creëren met partners. Het Schap kan hier, afhankelijk van het type ontwikkeling, een trekkende rol nemen of vanuit de eigen sector een rol claimen binnen projecten en/of integrale gebiedsontwikkeling. Samenwerking is ook wenselijk op zowel promotioneel gebied (gebiedsmarketing, branding) als op bestuurlijk vlak (zie figuur 2.4).

4 Zorgdragen voor het beheer van de kerngebieden op basis van de uitgangspunten schoon, heel en veilig.

Kerntaak van het Schap is het beheer van de kerngebieden. Dit beheer moet op orde zijn volgens het principe 'schoon, heel en veilig'. Dan kunnen de gebieden ook goed gebruikt worden door de recreant. Aan deze bestuurlijke opgave wordt continu gewerkt, momenteel mede door het wegwerken van achterstanden in onderhoud, de ingroei in het TBM en het oplossen van de veiligheidsproblematiek. Ook in het gebiedsplan geldt dat bij de investeringen in de eerste jaren de focus ligt op het goed onder controle krijgen van het basisbeheer (groot en regulier onderhoud).

5 Het versterken van de functie van groene buffer.

De grote groen- en natuurgebieden op VPR liggen met name langs de rand, op de overgang van land en water. Die overgangen vormen aantrekkelijke en spannende plekken om als recreant te vertoeven en ook een groot deel van de natuurwaarden bevinden zich daar (zie figuur 2.5).

De groene rand van VPR aan de noordkant is belangrijk als buffer. Deze heeft in hoofdzaak tot doel het zicht op het havengebied erachter te ontnemen. Door uitvoering van het Plan Groene Zoom kan deze buffer verstevigd en gecompleteerd worden.

Daarnaast liggen er kansen om de groene rand aan de zuidkant, die er voor een deel ook al ligt, verder te ontwikkelen: Hellevoetsluis zuidwest, Haringvliet, Deltanatuur, Spui en Spijkenisse zuidoost. Het is een kans voor VPR om deze groene rand te verstevigen: verbreden en aan elkaar koppelen, waardoor deze robuuster wordt.

Figuur 2.4 Bestuurlijke partners.

Figuur 2.5 Groene buffer.

6 & 7 De kerngebieden onderling verder verbinden. De kerngebieden verbinden met culturele parels (o.a. dorpskernen) en landschappen op Voorne-Putten-Rozenburg en met de Delta en de Zuidvleugel.

VPR is een schakel in het routenetwerk langs de kust tussen Hoek van Holland en de Delta en tussen de Zuidvleugel en de Delta. De toegangen tot de eilanden en de Landtong hebben een belangrijke poortfunctie (zie figuur 2.6):

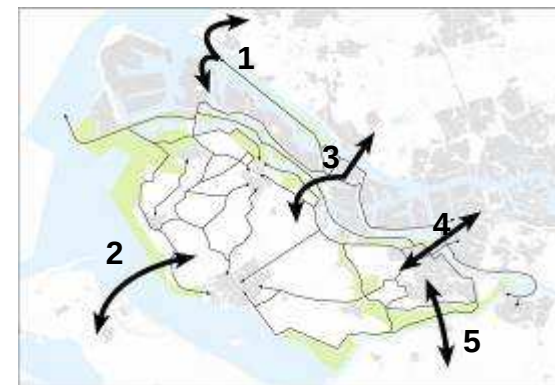
- 1) Kustroute: laatste ontbrekende schakel in recreatief netwerk langs kust, schakel tussen Hoek van Holland, Landtong, VPR en Delta
- 2) Poort naar Delta over Haringvlietdam
- 3) Door havengebied een verbinding tussen de groene uitloopgebieden van VPR en Midden-Delfland
- 4) Belangrijke verbinding naar Rotterdam (wegen en metro)
- 5) Poort naar Hoekse Waard

Naast de ontwikkeling van de poorten op VPR liggen er belangrijke kansen in het op peil brengen van de (recreatieve) verbindingen op het eiland zelf. De ontsluiting van het agrarisch middengebied met de daarin liggende cultuurhistorische elementen en agrotouristische trekpleisters betekent een aanvulling op het huidige recreatieve en toeristische aanbod. Ook liggen er kansen in het beter ontsluiten van het middengebied en de kernen op het interne (recreatieve) netwerk.

De grotere vaarverbindingen vormen een apart netwerk. Dit netwerk bestaat uit de route Oude Maas via het Spui naar het Haringvliet en de route Oude Maas via het Voedingskanaal naar het Brielse Meer.

8 Uitwerking geven aan de Herooverweging.

De Herooverweging is een vigerende (beleids)document voor het Recreatieschap VPR. De Herooverweging zal verder verwerkt worden in de begroting.

Figuur 2.6 Verbindingen met de Delta en Zuidvleugel en interne verbindingen.

Figuur 2.7 Vaarverbindingen.

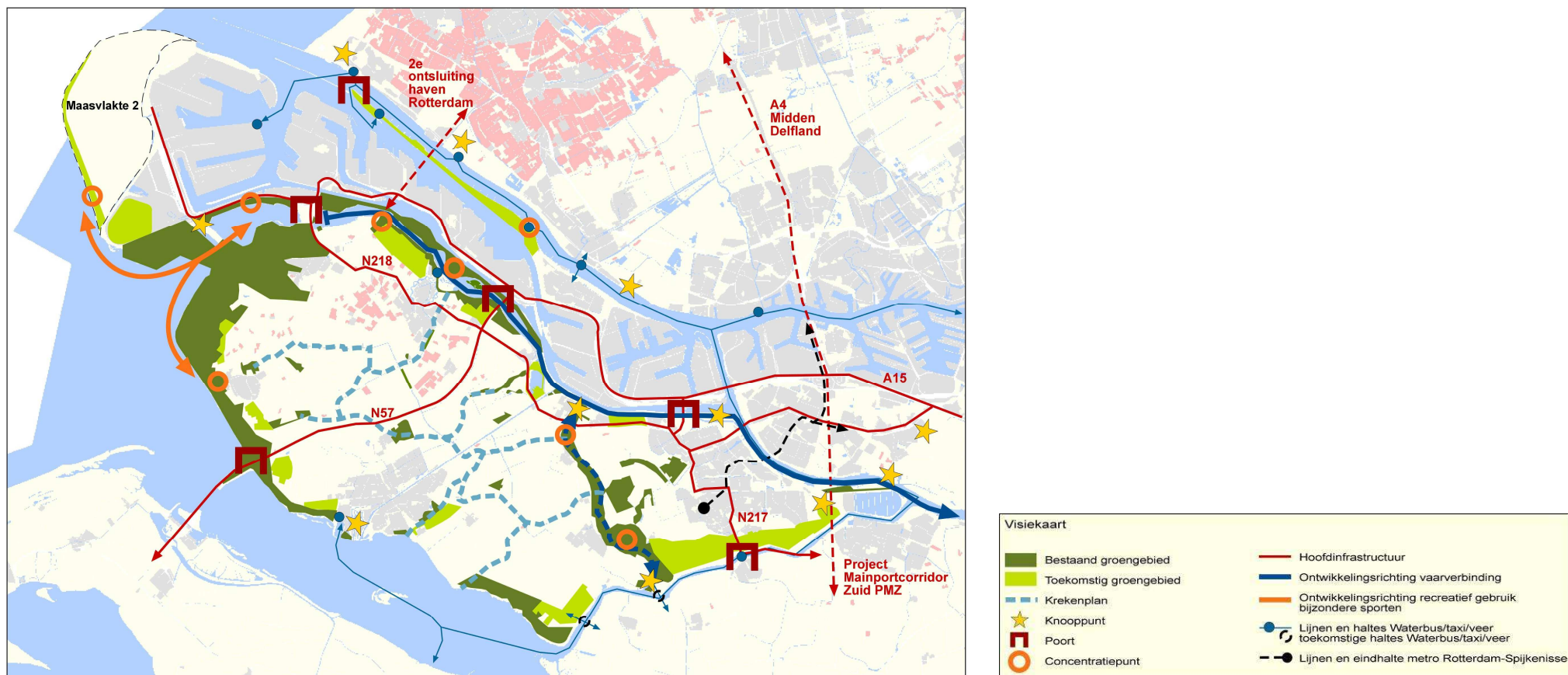
2.3 SWOT-analyse VPR

Ten behoeve van het opstellen van dit gebiedsplan is een interne en externe analyse uitgevoerd. Het onderstaande schema is een beknopt overzicht van situaties en ontwikkelingen, vertaald in sterktes en zwaktes en kansen en bedreigingen.

Ruimtelijke analyse			
sterke punten	zwakke punten	kansen	bedreigingen
diversiteit landschap	bereikbaarheid	RGSP2, RR2020	grote stedelijke druk
waterrijk gebied	kustverdediging	contactzone	klimaatverandering
rust en ruimte	horizonvervuiling	Maasvlakte 2	
vele overgangen tussen		krekenplan	
land en water: stranden,		ontwikkeling nieuwe	
gorzen, dijken, oevers, etc.		groengebieden	
Programmatistische analyse			
sterke punten	zwakke punten	kansen	bedreigingen
diversiteit deelgebieden	kwaliteit voorzieningen	vergrijzing	woningbouw
cultuurhistorische kernen	attractiewaarde	politieke aandacht voor toerisme & recreatie	ontgroening
fiets- en wandelroutes	verblijfsaccommodatie	clustering van voorzieningen	
agrarisch cultuurlandschap	geen toeristisch imago	productontwikkeling en innovaties	
	seizoensafhankelijk	samenwerkingsverbanden	
	promotie toeristisch-recreatief product		
Economische analyse			
sterke punten	zwakke punten	kansen	bedreigingen
welvarende bevolking	weinig omzet uit recreatie	samenwerkingsverbanden	meer van hetzelfde (golfbanen)
	slechtweervoorzieningen	knooppuntfuncties	dalend inwonersaantal
	openingstijden horeca	landelijk wonen	vandalisme
		kwaliteitsverbetering campings	arbeidsintensieve sector
		betaald parkeren	

2.4 Visiekaart Voorne-Putten-Rozenburg.

De uitwerking van de Bestuurlijke Opgaven uit de Schapsvisie resulteren in de visiekaart voor VPR. Mede op basis van voortschrijdend inzicht op het gebied van recreatieontwikkeling in Zuid-Holland en de positie die VPR daarin inneemt is de kaart tot stand gekomen. De recente ruimtelijke analyse 'kansen voor recreatie in Zuid-Holland' (G.Z-H, 2008) en de uitkomsten van het recreantenonderzoek (G.Z-H, 2006) worden eveneens als nieuwe kaders meegenomen. De visiekaart vormt een ruimtelijke vertaling van de bestuurlijke context.

Figuur 2.8 Visiekaart VPR.

Op de visiekaart (*Figuur 2.8*) is het toekomstbeeld te zien van een samenhangend groenblauw casco, aangesloten op de omgeving met daarin opgenomen een recreatief systeem, bestaande uit een divers recreatief netwerk en strategisch gelegen poorten, knooppunten en concentratiepunten. De onderdelen van het casco worden hieronder nader toegelicht.

A Groenblauwe buffer

De groenblauwe gebieden van VPR zijn met name aan de randen van de eilanden Voorne en Putten te vinden en op de uitgestrekte landtong Rozenburg in het havengebied. De overgangszones water - land zijn landschappelijk erg divers en recreatief uiterst aantrekkelijk. Ieder groengebied heeft zijn eigen identiteit en recreatief profiel. Het groenblauwe casco kan als eenheid versterkt en verstevigd worden door nieuwe groengebieden te realiseren op de ontbrekende of te smalle schakels en bestaande gebieden verder te ontwikkelen. Het plan Groene Zoom en de ontwikkeling van Spijkenisse zuidoost zijn hier voorbeelden van.

B Aansluiting op omgeving

Een goede aansluiting op naastgelegen groengebieden in het Zuidvleugel-, Delta- en Kustlandschap is van groot belang, opdat het groenblauwe areaal waarin de recreant zich onbelemmerd kan bewegen zo uitgestrekt mogelijk is. Dit betekent voor Voorne-Putten-Rozenburg dat soepele verbindingen over water naar groengebieden buiten VPR van wezenlijk belang zijn. Naast de recreatieve (fysieke) netwerken zijn ook de bestuurlijke relaties in de omgeving van belang voor het realiseren van gebiedsoverstijgende projecten.

C Middengebied

In het middengebied moet vooral ingezet worden op de kenmerken van het open deltalandschap, agrarisch grondgebruik, cultuurhistorische en ecologische waarden. De toegankelijkheid van dit gebied zal verbeterd worden door de ontwikkeling van nieuwe droge en natte recreatieve netwerken (o.a. aansluiting bij het Krekenplan). Bovendien biedt de verbeterde ontsluiting kansen voor de ontwikkeling van agrotouristische activiteiten.

D Recreatieve netwerken

Van belang is dat zowel het groenblauwe casco als het agrarisch middengebied van VPR is dooraderd met een compleet en divers recreatief routenetwerk, droog en nat. Deze netwerken moeten aansluiten op de omgeving van VPR, mede via de verbindingen over water.

Met het realiseren van het krekplan in het agrarisch middengebied komt er een kleinschalig en aantrekkelijk groenblauw netwerk bij, dat aansluit op de historische dijkenstructuur. Voor fietsers en wandelaars worden de verschillende groengebieden beter en aantrekkelijker met elkaar verbonden door bijvoorbeeld wandelpaden en wordt het middengebied toegankelijker. Voor kanoërs ontstaat een nieuw vaarnetwerk. Voor ruiters is het belangrijk dat routes goed aansluiten op maneges en knelpunten naar de toekomst worden opgelost. Daarnaast is het wenselijk op een zo volledig mogelijk recreatief-toeristisch pakket in te zetten door middel van voorzieningen, programmering en arrangementen, waarbij ook agrotourisme een rol kan spelen.

E Knooppunten

Een knooppunt is een strategisch gelegen locatie, waar diverse (recreatieve) routes bijeenkomen. Door recreatieve knooppunten goed aan te laten sluiten op zowel bovenregionale, regionale en lokale (recreatieve) netwerken - via land en water - kan de bekendheid, bereikbaarheid en toegankelijkheid van de omliggende landschappen flink worden vergroot. Op een recreatief knooppunt is informatie over routes/gebied aanwezig en het is een overstappunt en rustpunt.

F Poorten

Een poort is een bijzonder knooppunt in routes, gelegen op de overgang van twee gebieden en/of landschappen. Het ligt op een rand en zorgt voor aansluitingen op omliggende gebieden. Het is een entree voor VPR als totaalbestemming en de toegang naar een deelgebied. In VPR liggen de poorten tot het eiland bij de verbindingen over water.

G Concentratiepunten

Een concentratiepunt is een locatie die een 'hotspot' is van recreatieve voorzieningen binnen een groengebied en ingericht is voor intensief recreatief verblijf, per auto bereikbaar is en waar commerciële voorzieningen te vinden zijn. Het is een doel, een bestemming voor de recreant. Een concentratiepunt is een visitekaartje en vormt de entree tot een gebied. De identiteit van het betreffende gebied wordt mede door het concentratiepunt bepaald. Bij een concentratiepunt horen aanvullende voorzieningen, zoals parkeerfaciliteiten, informatie over het gebied, horeca, verhuur van materialen van passende kwaliteit. Onderlinge verschillen tussen concentratiepunten zijn belangrijk voor de attractiewaarde van een gebied. Een concentratiepunt heeft meer potentiële ontwikkelingskansen als het zich op of nabij een knooppunt bevindt.

2.5 Recreantenprofielen en doelgroepen

Geen mens is gelijk, dus ook elke recreant is anders. Iedereen besteedt zijn of haar vrije tijd naar eigen wens en behoefte. De vraag naar recreatieve voorzieningen wordt bepaald door verschillende groepen mensen met min of meer gelijke recreatiebehoeften en -motieven. Ook geen recreatiegebied is gelijk en elk gebied voorziet een recreant in een specifieke behoefte. Met het aanbod van voorzieningen wordt ingespeeld op de vraag van recreanten. Door de koppeling van recreatiemotieven met de specifieke kenmerken van een gebied, ontstaan recreantenprofielen. Het onderscheiden van recreantenprofielen brengt focus aan in beleid en handelen. Het sluit echter niets en niemand uit of buiten. Het realiseert een juiste afstemming tussen wat iemand wil en wat het gebied kan bieden. De kenmerken van het landschap van Voorne-Putten-Rozenburg zijn divers en aantrekkelijk voor een grote en gevarieerde groep recreanten. Door zeven recreantenprofielen te onderscheiden, kunnen de gebieden zodanig ingericht, aangepast en ontwikkeld worden, dat zij aansluiten bij de motieven die recreanten hebben om te recreëren.

Recreantenprofielen

Voor Voorne-Putten-Rozenburg kunnen onderstaande recreantenprofielen worden onderscheiden:

- de watersporter
- de oeverrecreant
- de strandgast
- de toerder
- de sportieve recreant
- de natuurliefhebber

In *bijlage B* treft u een uitgebreidere omschrijving aan.

Doelgroepen

Binnen een recreantenprofiel kunnen verschillende doelgroepen onderscheiden worden. De doelgroep bestaat uit mensen met min of meer gelijke kenmerken en behoeften. In dit plan wordt uitgegaan van een segmentatie op basis van recreatiemotieven, recreatieactiviteit, geografische kenmerken en mate van betrokkenheid. Zo kan er extra aandacht gegeven worden aan groepen als jongeren, senioren, maar ook specifiek aan wandelaars, fietsers en watersporters.

De 7 recreantenprofielen zijn als volgt van toepassing op de verschillende deelgebieden.

Deelgebieden en doelgroepen						
Recreantenprofielen	Brielse Meer <i>'intensief, nautisch gebied'</i>	Oostvoornse Meer <i>'bijzondere watersporten'</i>	Strand & Duinen <i>'het strandleven op een strand met allure'</i>	Bernisse <i>'rust, groen en familierecreatie'</i>	Landtong Rozenburg <i>'de ultieme havenbelevenis'</i>	Routes <i>'actieve recreatie'</i>
Watersporter	motorboot bezitter	duiker, vliegvisser, extreme/bijzonder watersporter, nieuwe watersporten		kanoër		
Oeverrecreant	gezinnen met kinderen, rustzoekende recreanten			gezinnen met kinderen, rustzoekende recreanten		
Strandgast			gezinnen met kinderen, toeristen			
Toerder	routegebonden recreanten, rustzoekende recreanten		routegebonden recreanten	routegebonden recreanten, rustzoekende recreanten	routegebonden recreanten, rustzoekende recreanten	routegebonden recreanten, rustzoekende recreanten
Sportieve recreant	routegebonden recreanten				routegebonden recreanten	routegebonden recreanten
Extreme/bijzondere sporter		bijzondere watersporter				
Natuur liefhebber			gezinnen met kinderen, natuur liefhebbers		gezinnen met kinderen	

3 Ontwikkeling van de deelgebieden op VPR.

3.1 Inleiding

Met de nadere uitwerking van de schapsvisie en de bestuurlijke opgaven in het achterhoofd is een concretiseringslag gemaakt om te komen tot een uitvoeringsprogramma, waarmee een stap gezet kan worden om VPR te ontwikkelen tot een recreatief en toeristisch aantrekkelijk gebied voor de toekomst. Deze concretisering heeft plaatsgevonden door meer in detail naar de verschillende gebieden op VPR te kijken en binnen deze gebieden een programma van projecten te definiëren, waarmee de gewenste ontwikkeling in gang gezet kan worden. Wijzigingen op dit programma zullen jaarlijks terugkomen in de Programmabegroting, hier kunnen dus zaken gaan vervallen en aangevuld worden, afhankelijk van de bestuurlijke prioritering. Hierbij zullen de financiële consequenties direct in de Programmabegroting worden verwerkt. Aan de bestaande vier deelgebieden zijn ook de Landtong Rozenburg en de Routestructuren toegevoegd om het beeld compleet te maken.

In bijlage C zijn alle projecten geclusterd per speerpunt. Deze indeling zal tevens worden aangehouden in de Programmabegroting en in de voor- en najaarsrapportages. Dit maakt een overzichtelijke rapportage van de projecten en de resultaten mogelijk. Deze speerpunten zijn:

- Bestuursaangelegenheden en Financiën
- Beheer van gebieden
- Herinrichting en ontwikkeling gebieden
- Uitbreiding gebieden
- Bereikbaarheid gebieden
- Productontwikkeling en exploitaties
- Samenwerking en promotie
- Toezicht en handhaving

Per deelgebied zal eerst **de huidige situatie** beschreven worden , vervolgens de gesignaleerde ontwikkelingen, **wat komt er op het gebied af**, aan de hand hiervan volgt er **een gewenste ontwikkelingsrichting** en vervolgens een uitwerking van deze visie in concrete acties en projecten: **hoe kan dit gerealiseerd worden**.

3.2 Brielse Meer

Brielse Meer

'Intensief, nautisch gebied'

Een **stevige buffer** tegen de haven, die uitgegroeid is tot een eigen wereld van water en groen, waar je op je boot of kampeerplek vakantie viert. **Veilig spelen en zwemmen, golfen, wandelen en fietsen, varen**, kortom allerlei activiteiten ook voor een dag naar buiten. Het is een intensief, gevarieerd, recreatief-toeristisch gebied. Een duidelijke eenheid, landschappelijk afgebakend. De havens zijn nauwelijks zichtbaar, 'landschappelijk weggewerkt'. Het Brielse Meer vormt een **natuurlijk decor**.

Groot zoetwatermeer met stationaire recreatie

Huidige situatie:

Het deelgebied Brielse Meer is halverwege de 20e eeuw aangelegd om een groene buffer te vormen tegen de oprukkende industrie van het Europoortgebied voor het landelijke Voorne. Het gebied kenmerkt zich door een parkachtige aanleg van de twee oeverzones aan weerszijden van de Brielse Maas die een prominente rol in het gebied speelt.

De **parkachtige aanleg** is **gedateerd** en bestaat voornamelijk uit intensief onderhouden, zich repeterende, kortgemaaide gazons en heestervakken. Het zicht vanaf de ontsluitingsweg op het gebied en zicht op parkeerplaatsen ontbreekt op essentiële punten. Verder is er weinig afwisseling in de opzet binnen het gebied. Het gebied bestaat uit zogenaamde stempels: dezelfde opzet met strandje-ligweide-toiletunit wordt meerdere malen herhaald. Dit monotone beeld sluit niet meer aan bij de wensen van de huidige recreanten, die juist naar afwisseling op zoek zijn.

Bij het Brielse Meer is een duidelijke splitsing in de landgebonden en watergebonden recreatie te onderscheiden. Het gebied is in trek bij een grote groep watersporters vanwege de goede én gratis voorzieningen. De gratis voorzieningen in het Brielse Meer zijn uniek in Nederland. Waar de recreatie op het water goed draait, is op het land te merken dat de bezoekersaantallen teruglopen.

Het huidige recreatief aanbod van het Brielse Meer voldoet op het land niet meer aan de wensen van de recreant. Het gebied wordt door recreanten minder dan gemiddeld gewaardeerd. Dit wordt bevestigd door de bezoekersaantallen.

Werden in 2000 nog 2,0 miljoen bezoeken aan het Brielse Meer gebracht, het Recreantenonderzoek uit 2006 telde 'slechts' 1,2 miljoen bezoeken. Gezien de opvangcapaciteit van ca. 3 miljoen is dit matig te noemen. Wat verder opvalt is dat het Brielse Meer meer dan bij de andere deelgebieden op Voorne-Putten in trek is bij 50-plussers en dat hier weinig kinderen recreëren. Aan het Brielse Meer vinden vooral stationaire vormen van recreatie en zwemmen plaats, terwijl routegebonden recreatie in opkomst is.

Op het gebied van toezicht en veiligheid speelt een aantal zaken in het Brielse Meer. Eén van de continue knelpunten is de aanwezigheid van contactzoekende mannen aan de noordoever. Dit vindt met name plaats op de parkeerplaatsen en het meest in de avonduren. Verder wordt er langs het Brielse Meer regelmatig afval gedumpt, waaronder hennep-afval. Ook wordt er overlast ondervonden van het zogenaamde wildparkeren, ook door vrachtwagens. Jaarrond bewoning op campings de Krabbeplaat en de Meeuw vormt een steeds groter wordend probleem, dat in de nabije toekomst waarschijnlijk alleen maar zal toenemen vanwege de aanleg van de tweede Maasvlakte.

In het gebied ligt een rioolpersleiding waarvan het beheer in het verleden bij het schap terecht is gekomen. Initieel behoort deze taak echter tot het takenpakket van de betreffende gemeente.

Gesignaleerde ontwikkelingen, wat komt er op het gebied af:

Het Brielse Meer voldoet nog niet aan alle normen die vanuit de Kaderrichtlijn Water zijn gesteld. De Kaderrichtlijn Water beoogt in 2015 een goede waterkwaliteit te bereiken in alle Europese wateren. Dit zal enerzijds het schapsgebied raken, anderzijds biedt het ook kansen om gezamenlijk met o.a. het waterschap ontwikkelingen ter verbetering van het gebied op te pakken. Verder is er een algemene trend dat de gemiddelde bootlengte toeneemt en bestaat de onzekerheid die er momenteel is over de ontwikkeling van het aantal vaarbewegingen mocht de Bernisse in de toekomst opengaan voor recreatievaart. Voorzieningen als aanlegplaatsen en steigers dienen op deze ontwikkelingen afgestemd te worden.

Brielle wil **uitbreiding** van haar **woningbouw** tot vrijwel aan het Brielse Meer. Dit betekent de mogelijke ontwikkeling van 'bebouwd' waterfront, waarmee de doorgaande groene buffer wordt bedreigd. Hier zal zowel landschappelijk als programmatisch (verbindingen) goed naar de consequenties gekeken moeten worden.

Wanneer de hedendaagse trends en ontwikkelingen onder de loep worden genomen en worden gecombineerd met het aanbod aan voorzieningen en het gebruik van het Brielse Meer, kan een aantal recreantenprofielen worden onderscheiden: de waterrecreant, de oeverrecreant, de sportieve recreant en de toerder. Op basis van de in de bijlage B beschreven ontwikkelingen en de recreantenprofielen kan de recreatieve markt van Voorne-Putten-Rozenburg verder gesegmenteerd worden in doelgroepen. Deze doelgroepen komen terug in hoofdstuk 4. (zie tabel 3.1)

Profiel	Doelgroep
De watersporter	Motorboot bezitter
Oeverrecreant	Gezinnen met kinderen Rustzoekende recreanten
De sportieve recreant	Routegebonden recreanten
De toerder	Routegebonden recreanten Rustzoekende recreanten

Tabel 3.1 Profielen en Doelgroepen Brielse Meer

De gewenste ontwikkelingsrichting:

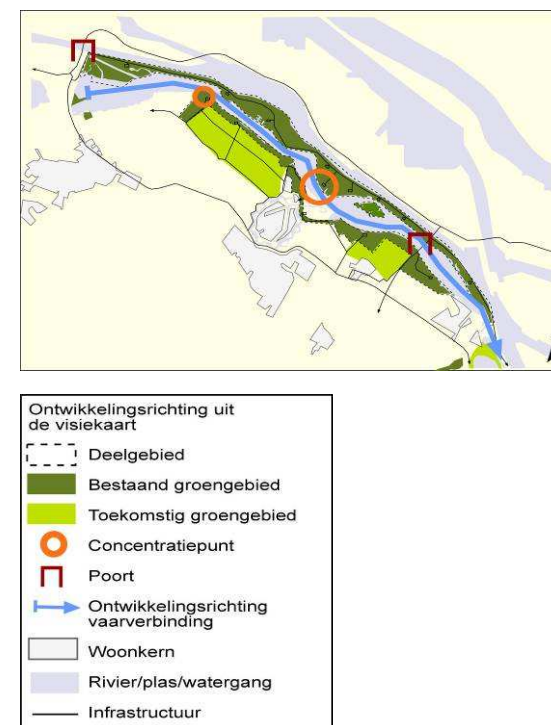
Het Brielse Meer wordt omgevormd van een gedateerd gebied naar een **eigentijds recreatiegebied**. De basis als **groene buffer** is en blijft het uitgangspunt. Echter de detaillering binnen deze buffer vraagt om meer variatie qua inrichting en voorzieningen. Het gebied moet weer aantrekkelijk worden voor verschillende doelgroepen (zie tabel 3.1). Hiertoe kan duidelijk onderscheid worden aangebracht in in- en extensieve delen. Voor het Brielse Meer liggen kansen in de realisatie van intensievere voorzieningen zowel op het water als op de oevers.

Dit alles is mogelijk door het maken van een kwaliteitsslag voor zowel de landgebonden recreatie als de watersport: 'Verduurzaming van het Brielse Meer' vindt plaats op drie aspecten:

1. kwaliteit (zowel qua landschap als qua aanbod, afgestemd op de recreant van nu en die van de toekomst)
2. milieu (minder milieubelasting, met name gerelateerd aan de watersport)
3. veiligheid (het gebied moet schoon, heel en veilig zijn, nu en in de toekomst)

zie figuur 3.1

De **landschappelijke kwaliteit** kan worden vergroot door nadrukkelijk te zoneren naar gebruikintensiteit (zie figuur 3.2.) Dit kan door in het westelijk deel (mede in aansluiting op het gebiedje 'De kleine Beer' van ZHL) grote delen van de oevers van het Brielse Meer te extensiveren door dit gebied rustiger en natuurlijker te maken en in het oostelijk deel van het gebied

Figuur 3.1 Ontwikkelingsrichting Brielse Meer

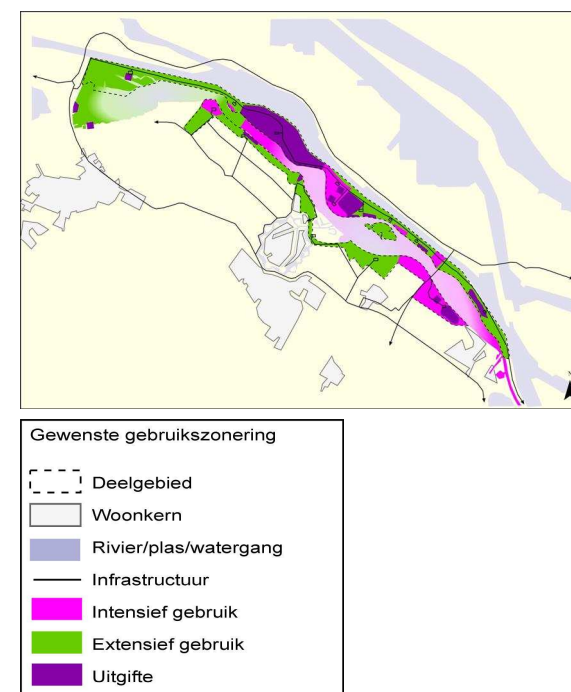
delen juist te intensiveren (o.a. door clustering van de voorzieningen). Hierdoor komt er meer variatie op de oever, waardoor de belevings- en attractiewaarde van het gebied wordt vergroot. Het water wordt vanaf het land beter beleefbaar door op strategische plekken de opgaande beplanting langs de oever duurzaam te verwijderen.

Door de differentiatie in in- en extensieve delen fungeert het gebied beter als decor voor routegebonden recreatie en als ecologische verbinding. De ecologische waarde van het groen kan met gericht beheer vergroot worden. Dit komt ook de uitstraling van het gebied en de mogelijkheden voor gebruik gebaseerd op natuurbeleving ten goede. Verder moet de functie van groene buffer die het Brielse Meer heeft niet uit het oog verloren worden. Daar waar mogelijk moet deze functie versterkt worden en aantasting worden voorkomen of tenminste worden gecompenseerd.

De **kwaliteit** van het aanbod van de **recreatieve voorzieningen** dient te worden verhoogd en beter aan te sluiten op de wensen van de recreanten. Waar het programma in de Bernisse zich met name op rustige, groene activiteiten richt, liggen er voor het Brielse Meer kansen in de realisatie van commerciële voorzieningen en jaarrond-recreatievoorzieningen als aanvulling op het toeristische product van VPR.

Er zal onderzoek gedaan worden naar de behoefte aan ligplaatsen en de capaciteit van het water in relatie tot de ontwikkeling van de vaartuigen en het vaargedrag. Afstemming van het gebied op de actuele vraag kan leiden tot investeringen als langere steigers. Ook de positionering van de snelvaarzones en een vaarroute naar Rotterdam zijn aspecten die nader onderzocht dienen te worden. Het Brielse Meer behoudt zijn aantrekkelijkheid voor de (vakantievierende) watersporter met kinderen door het aanleggen van kleinschalige speelvoorzieningen en creëren van mogelijkheden voor ondernemers om voorzieningen voor watersporters te ontwikkelen.

Door bepaalde ligweiden om te vormen naar recreatief of bloemrijk grasland wordt de opvangcapaciteit van het Brielse Meer teruggebracht, waardoor de beheerkosten in overeenstemming komen met het gebruik van het gebied. Het beheer van bepaalde grazige delen kan mogelijk uitgevoerd worden door middel van begrazing, waardoor het gebied een 'attractie' rijker wordt. Andere openbare 'attractieve' voorzieningen, waardoor meer recreanten van diverse leeftijdsgroepen naar het gebied getrokken kunnen worden, zijn de realisatie van (water)speeltoestellen, een beachvolleybalveld, hondenstrandjes en uitbreiding van het dagkampeerterrein bij gemaal Winsemius (zie project P15). Het gebiedje 'Zwanenkreek' ten oosten van Brielle kan beter benut worden.

Figuur 3.2 Gewenste gebruikszonering

Hier kunnen in het kader van de Kaderrichtlijn Water ecologische verbeteringen aangebracht worden, zoals vispaaiplaatsen. Ook de beleving zal worden verbeterd door middel van bijvoorbeeld een vogelkijkscherp (of uitkijktoren) en wandelpaden.

Uitbaters van **commerciële voorzieningen** zijn het visitekaartje van het gebied. Op dit moment is de uitstraling matig. Door in gesprek te gaan met ondernemers en hen meer kaders en/of mogelijkheden te geven tot het aanbieden van aanvullende of nieuwe voorzieningen kan mogelijk ook de uitstraling van bestaande voorzieningen verbeterd worden. Mogelijkheden hiervan zijn een grote waterspeeltuin ten westen van de Krabbeplaat en een outdoorcentrum. Qua locatie biedt ook het Geuzenpark mogelijkheden om verder commercieel geëxploiteerd te worden. Door clustering van voorzieningen op intensieve plaatsen kan de gebruikszonering tussen intensieve en extensieve delen meer kracht bijgezet worden. Er zijn meerdere plaatsen langs het Brielse Meer die zich goed lenen voor clustering van (commerciële) activiteiten. De belangrijkste is het gebied tegenover Brielle, de Krabbeplaat. Het aantrekken van jongeren is één van de voorwaarden voor het verbeteren van de commerciële voorzieningen aan het Brielse Meer. Jongeren willen veel beleven in een korte tijd en zijn bereid daar relatief veel geld voor uit te geven. Daarnaast biedt het betrekken van jongeren bij het gebied een toekomstwaarde voor het gebruik van het Brielse Meer. Het laatste project op het vlak van commerciële voorzieningen is de camping bij de monding van het kanaal door Voorne. Deze kan beter ingepast worden en kan uitgroeien tot een meerwaarde voor het gebied.

Door een spannende en uitdagende inrichting voor bijvoorbeeld het Geuzenpark en in de omgeving van het Brielse Veer, kunnen met name recreanten bediend worden in de leeftijd van 20 tot 35 jaar. Voor deze groep jongeren is tot op heden een attractief aanbod beperkt.

Op het gebied van **milieu** speelt met name de milieubelasting door de watersport een grote rol. In het licht van de Kaderrichtlijn Water, waarin de waterkwaliteit centraal staat, dienen maatregelen te worden genomen om deze kwaliteit te verhogen. Verder is inzet gewenst ten aanzien van een aantal projecten die al eerder in het kader van de duurzaamheidsscan VPR aan de orde zijn geweest te weten: snelle openstelling sanitaire voorzieningen na vandalisme, reductie geluidsoverlast en het aanzetten van ondernemers tot een meer duurzame bedrijfsvoering.

Zaken die niet tot de eerste verantwoordelijkheid van het schap behoren dienen teruggelegd te worden bij de verantwoordelijke instanties. De rioolpersleiding moet in dit kader met voorrang technisch in orde gemaakt worden en overgedragen worden aan onder meer de gemeente Brielle.

Ook naar de toekomst toe staat veiligheid hoog in het vaandel. Het maken van nieuwe zichtlijnen behoort tot de projecten die de **veiligheid** zullen verbeteren. Concreet zullen parkeerplaatsen op slimme wijze zichtbaar worden gemaakt vanuit het gebied. De beplanting op parkeerplaatsen zal aangepast worden, zodat de parkeerplaatsen overzichtelijk blijven. Dit mag echter niet leiden tot grote kale vlakten in de groene buffer. Ook andere, vandalisme- of overlastgevoelige plaatsen moeten meer open worden gemaakt. Verder is het parkeerbeleid met betrekking tot vrachtwagens en wildparkeren aan vernieuwing c.q. aanscherping toe. Dit moet zowel strafrechtelijk als bestuursrechtelijk worden opgepakt.

Het **beheer** van de gebieden en voorzieningen die onder het schap vallen komt tot stand volgens het principe '**schoon, heel en veilig**'. De inzet is daarbij gericht op het wegwerken van achterstand in groot onderhoud en op de ingroeiregeling in TBM. Hierbij is speciale aandacht voor de voorzieningen voor routegebonden activiteiten als fiets- en wandelpaden.

Moodboard ontwikkelingsrichting Brielse Meer

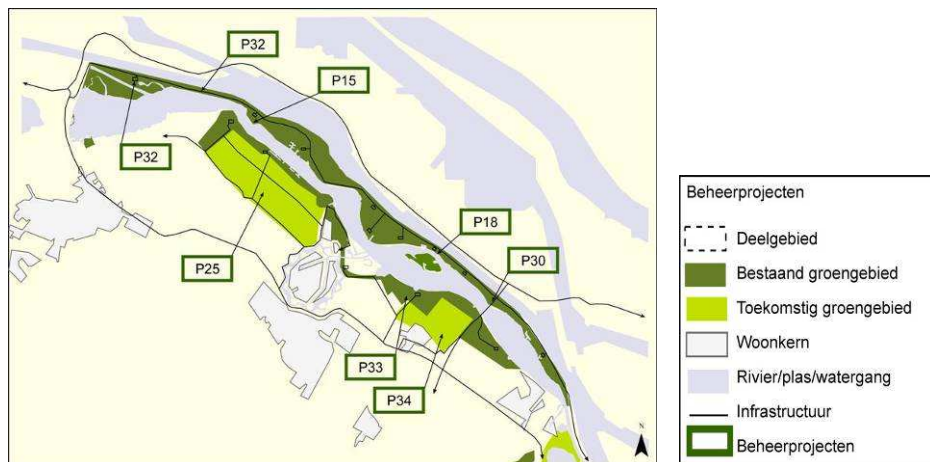

Acties en projecten, hoe kan dit gerealiseerd worden.

Om de voorgestelde ontwikkelingsvisie in de praktijk te brengen zijn er voor het Brielse Meer concrete acties en projecten omschreven. Acties vinden plaats in het kader van de reguliere dienstverlening en kunnen een continu karakter hebben.

Acties:

- A. Het beheer van de gebieden en voorzieningen volgens het principe 'schoon, heel en veilig'.
- B. Feeling krijgen en houden met gebruikers en de markt, gericht op ontwikkelingen in vraag en afstemming hierop van het aanbod.
- C. Functie van de groene buffer bewaken.
- D. Revitalisering commerciële voorzieningen, continue focus op kansen tot commerciële ontwikkeling (incl. economisch haalbaarheidsonderzoek).
- E. Focus op realisering doorgaande vaarverbindingen met de regio.

Figuur 3.3 Projecten Brielse Meer

Projecten:

Overdragen riolering Brielse Meer aan gemeenten

Doel: beheertaken neerleggen bij de gemeenten, verlaging beheerlasten.

Omschrijving: Door het op peil brengen van de staat van de riolering door middel van een eenmalige geldinjectie kan in de toekomst de riolering in eigendom en onderhoud ondergebracht worden bij de betreffende gemeenten.

Wegwerken achterstallig Groot Onderhoud

Doel: aanbieden van een schoon, heel en veilig recreatiegebied aan de gebruikers.

Omschrijving: Zorgdragen voor het wegwerken van de achterstand in het Groot onderhoud, zodat voorzieningen gebruikt kunnen worden en opengesteld kunnen blijven. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de toiletvoorzieningen, fietspaden en steigers.

Herstructurering Brielse Meer

Doel: bedienen van meer gebruikersgroepen, attractiewaarde verhogen.

Omschrijving: Dit project behelst de omvorming van het Brielse Meer tot een eigentijds recreatiegebied door de inrichting, uitstraling en gebruiksmogelijkheden van het gebied aan de eisen van de recreant uit de huidige tijd en nabije toekomst aan te passen. Enkele voorbeelden van projecten zijn het upgraden van het Infoplein bij de Brielse brug, het realiseren van beachvolleybalvelden en het expliciteren van de recreatieve zonering. Bij bijvoorbeeld het upgraden van het infopleinzal dan met name gekeken worden of nieuwe technieken als WIFI en GPS een impuls kunnen geven.

Actualisatie watersport Brielse Meer

Doel: watersportmogelijkheden op het Brielse Meer actualiseren, hoeveelheid bezoeken per jaar continueren.

Omschrijving: Er zal een onderzoek naar de ligplaatsencapaciteit (inclusief aangrenzende jacht- en/of binnenhavens) uitgevoerd worden, de uitkomsten daarvan worden verwerkt in een plan om de huidige situatie aan te passen op de toekomst. Daarbij wordt integraal aandacht besteed aan de voorzieningen voor de watersport. Om deze te kunnen (laten) verbeteren (dekking van de investeringen) zal ook onderzoek worden gedaan naar de mogelijkheden om gelden te innen uit het gebruik van de watersportvoorzieningen.

Verduurzaming Brielse Meer

Doel: vergroten ecologische en daarmee intrinsieke waarde van het gebied, verkrijgen van een aantrekkelijker decor voor routegebonden recreatie.

Omschrijving: Door een meer ecologisch beheer in bepaalde deelgebiedjes te introduceren, door gebruik te gaan maken van begrazing en door de natuurbelevingsmogelijkheden te verbeteren kunnen de extensievere delen van het Brielse Meer een mooier en interessanter decor vormen voor routegebonden recreatie en natuurzoekers. (Het Brielse Meer kent geen natuurdoelstelling)

Verstevigen groene buffer (uitvoeren plan Groene Zoom)

Doel: versterking van de functie van het Brielse Meer als groene buffer en het verstevigen van de robuustheid van de groene rand om Voorne-Putten.

Omschrijving: Het ontwikkelen van de gebieden zoals genoemd in het RR2020, het RGSP2 en het plan Groene Zoom (Polder Oosterland, Ondernemingspolder, Put van Heenvliet, Geervliet-Oost) is de kern van dit project. Een eigentijdse inrichting, die aansluit op de omgeving en het Brielse Meer als groene noordrand van Voorne-Putten robuuster maakt en beter verbindt met omliggende gebieden, is daarbij het streven.

Voorbeeld van omvormingen die vervolgens verwerkt worden in het Terrein Beheer Model is de uitbreiding van dagcamping Winsemius. De veranderende beheerkosten worden op deze wijze gelijk verwerkt. (onderdeel project P14)

Huidige situatie in TBM

Nieuwe situatie in TBM

Overzichtsk kaart

Legenda-item 'Dagcamping'

3.3 Oostvoornse Meer

Oostvoornse Meer

'Bijzondere watersporten'

*"Tussen de zoute Noordzee en het zoete Brielse Meer ligt verborgen achter echte en kunstmatige duinen en dammen het grote en diepe brakke Oostvoornse Meer. Ingeklemd tussen Europoort en Oostvoorne is het een eigen wereld, waar vanaf enkele plekken aan de autotoegankelijke oever **de natuurlijke rijkdom** van het brakke water en de **ruige elementen** van wind en water in **bijzondere watersporten** beleefd kunnen worden; door duikers, surfers, vliegvissers enz. Maar ook het **relaxte strandleven** is er te vinden."*

Brak meer met bijzondere sporten.

Huidige situatie:

Het Oostvoornse Meer is een brak, stagnerend meer en dankt zijn bestaan mede aan de aanleg van de eerste Maasvlakte (zandwinplas tot 40 meter diep). Het Oostvoornse Meer is het niveau van tijdelijkheid ontstegen. Het pioniersstadium van recreatieve ingebruikname is voorbij, met de Kwaliteitsimpuls is er geïnvesteerd in een duurzame kwaliteit voor natuur en voor gebruiksmogelijkheden, met name helder water, in die brakke, natte natuur.

De smalle noordoever heeft een recreatieve inrichting met autotoegankelijke oevers en drie strandjes van waaruit watersporten worden beoefend. Het Oostvoornse Meer is een uitstekend duikgebied met twee duiklocaties. Het gebied is populair onder vliegvissers, er zijn meerdere grinddammen waar wordt gevist. Aan de zuidwestoever bevindt zich een zwemstrand met speelvoorzieningen en het natuurgebied Het Groene Strand, dat in beheer en onderhoud is bij het Zuid-Hollands Landschap. Het gebied heeft een bovenregionale functie en trekt veel (inter)nationale bezoekers aan. Het strand aan de zuidwestoever heeft een lokale betekenis. Het Oostvoornse Meer wordt erg goed gebruikt. In vergelijking tot het onderzoek uit 2000, blijkt uit het Recreantenonderzoek van 2006 een verdubbeling van het aantal bezoeken, nl. van 550.000 tot 1,1 miljoen. In vergelijking tot de andere deelgebieden van

het recreatieschap wordt het Oostvoornse Meer minder dan gemiddeld bezocht door jongeren van 13-20 jaar en is de middengroep (36-49 jaar) oververtegenwoordigd.

Wat komt er op het gebied af:

Door de Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer sluiten de voorzieningen en omstandigheden nog beter aan bij de wensen van de gebruikers en wordt het gebied nog aantrekkelijker. Het Oostvoornse Meer zal zich vooral profileren als een gebied dat bij uitstek geschikt is voor extreme/bijzondere sporten. Nieuwe en opkomende watersporten krijgen een plekje op het Oostvoornse Meer.

De ontwikkeling van de Tweede Maasvlakte biedt kansen. De eerste daarvan is het vinden van samenwerking met het Havenbedrijf en de gemeente Rotterdam inzake (tijdelijke) ingebruikname van (nog) niet uitgegeven terrein. Een andere kans geldt voor het strandgebruik van de nieuwe, nog aan te leggen zachte zeewering. Met het strand op de Tweede Maasvlakte als alternatief voor het pioniersgebied dat het Oostvoornse Meer was, komen er kansen voor de verdere ontwikkeling van het Oostvoornse Meer. Het toekomstige strand kan een aanvulling worden op het aanbod in kustrecreatiemogelijkheden dat op Voorne-Putten aanwezig is. Verder kan het strand op de Maasvlakte gebruikt worden als locatie voor het opvangen van de 'overvraag' naar recreatiemogelijkheden aan het Oostvoornse Meer. Gezien de toekomstige inrichting en aard van het gebied liggen hier, samen met het Badstrand Rockanje (familiestrand) en de Slikken van Voorne (natuurstrand), kansen voor het aanbieden van een volwaardiger recreatief product, met o.a. ruimte voor extreme sporten. Wanneer het nieuwe strand langs Maasvlakte 2 in beheer komt bij het schap, kan het aanbod van recreatieve mogelijkheden goed op elkaar afgestemd worden.

Een ander gevolg van de aanleg van de Tweede Maasvlakte is de verbreding van de N15/A15. De bereikbaarheid van met name het westelijk deel van Voorne-Putten, waaronder het Oostvoornse Meer, wordt hierdoor op de lange termijn verbeterd.

Het aanbod aan voorzieningen en het gebruik van het Oostvoornse Meer richt zich met name op het recreantenprofiel van de watersporter. Op basis van de in de bijlage B beschreven ontwikkelingen en de recreantenprofielen, kan de recreatieve markt van Voorne-Putten-Rozenburg verder gesegmenteerd worden in doelgroepen. (zie tabel 3.2)

Profiel	Doelgroep
De watersporter	Duiker
	Vliegvisser
	Extreme/bijzondere watersporter
	Nieuwe watersporten

Tabel 3.2 Profielen en Doelgroepen Oostvoornse Meer.

De gewenste ontwikkelingsrichting:

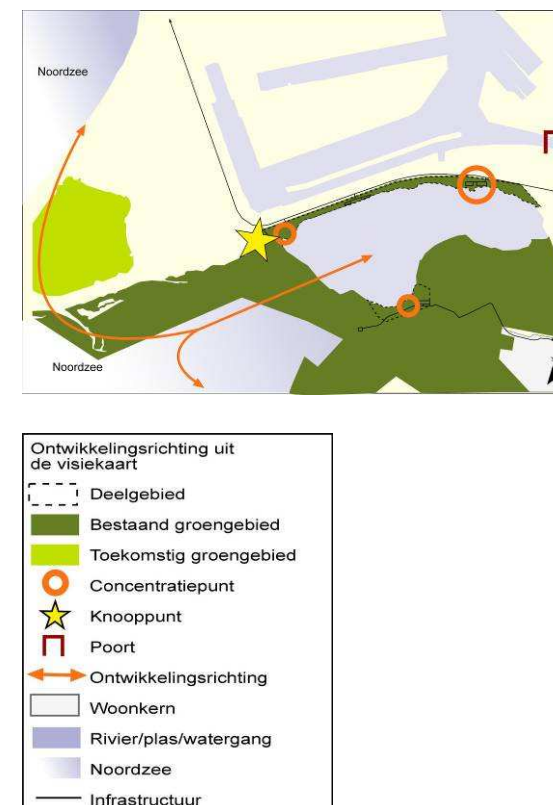
Het pioniersstadium van recreatieve ingebruikname is voorbij. Rond het Oostvoornse Meer is ingezet op **kwaliteit**. De Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer bracht kwaliteit in de inrichting. Nu heeft ook de veiligheid, de exploitaties, de bereikbaarheid, het beheer en de identiteit zich verder ontwikkeld. De verbeterde uitstraling van het gebied werkt door in alle elementen en in duurzaam beheer, zodat werkelijk de **upgrading** heeft plaatsgevonden die hoort bij dit unieke, brakke meer, dat internationale bezoekers trekt door zijn bijzondere natuurwaarden en recreatieve mogelijkheden. Het Oostvoornse Meer is niet alleen het gebied voor de uitoefening van bijzondere watersporten, het is ook de kraamkamer voor nieuwe watersporten.

Veilig gebruik van een gebied is belangrijk. Gezocht zal worden naar mogelijkheden om de veiligheid voor de gebruikers van het gebied (zoals bijvoorbeeld duikers) te vergroten. Gedacht kan worden aan een reddingsbrigade met boot en decompressiemiddelen. Voor de realisatie kan wellicht samenwerking met de haven gezocht worden.

Om de kwaliteit van **de exploitaties** mee te kunnen nemen in de recreatieve kwaliteitsverbetering en het versterken van de identiteit van het gebied wordt ingezet op het in erfpacht onderbrengen van de noordoever van het Meer, met daarop de paviljoens, bij het Recreatieschap. Hierover wordt gesproken met het WSHD. Met de paviljoenhouders zal worden besproken hoe de uitstraling van de paviljoens en het gebied als geheel het recreatieve gebruik gaan versterken. Door het in erfpacht nemen van de noordoever wordt het ook mogelijk, indien dit gewenst is vanuit bijvoorbeeld zoneringsoogpunt, om parkeergelden te heffen.

In het kader van de Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer zijn al veel maatregelen genomen die de opvangcapaciteit van dit gebied hebben vergroot. Belangrijk is dat deze capaciteit gebruikt kan worden, waarbij onder andere bereikbaarheid een bepalende factor is. Via verbreding van de A15 door Rijkswaterstaat wordt de toevoercapaciteit voor auto's verbeterd. De vergrote autotoegankelijke oever biedt ruimte aan meer auto's. De verbeterde bereikbaarheid vergroot de entreefunctie van het Oostvoornse Meer voor heel VPR.

Ook voor het Oostvoornse Meer geldt dat **het beheer** van de gebieden en voorzieningen die onder het schap vallen wordt gedaan volgens het principe 'schoon, heel en veilig'. De eerste inzet is daarbij gericht op de ingroeiregeling in TBM. In combinatie met de Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer is de achterstand in groot onderhoud reeds weggewerkt.

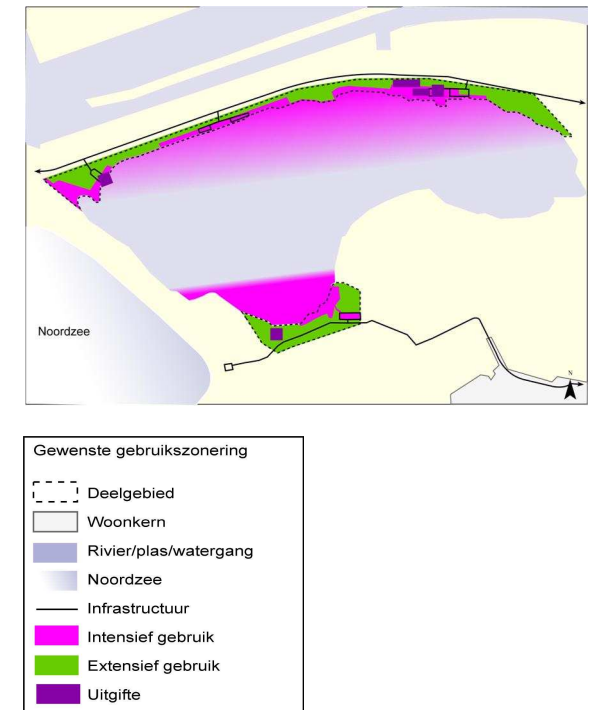

Figuur 3.4 Ontwikkelingsrichting Oostvoornse Meer

Het pioniersimago wordt afgeschud: het Oostvoornse Meer gaat een stapje verder. Daarbij hoort het uitdragen van het imago van een veilig en bijzonder gebied voor bijzondere watersporten. Via marketing kan de aantrekkingskracht van het meer vergroot worden en de bekendheid verbeterd.

Om het Oostvoornse Meer nadrukkelijker te profileren, zal het gebied beter vermarkt worden als duik- en watersportgebied. De doelgroepen die specifiek benaderd gaan worden zijn duikers en vliegvisserij vanwege de unieke mogelijkheden die het gebied biedt. Nieuwe doelgroepen kunnen ontstaan door het introduceren van voor het gebied nieuwe watersporten (kanoën, kayakken, snorkelen, etc). Nader onderzoek naar de introductie van nieuwe watersporten zal aantonen welke geschikt zijn op het Oostvoornse Meer. Ook kan het Oostvoornse Meer dienen als "kraamkamer" voor extreme watersporten, waarbij vooral het leerelement voorop staat. De extreme (water)sporten kunnen dan zelfstandig beoefend worden op o.a. het Maasvlaktestrand. Het Oostvoornse Meer zal samen met het Maasvlaktestrand als paradijs voor bijzondere en extreme watersporten worden geprofileerd.

De intentie bestaat om kitesurfen als bijzondere watersport toe te gaan staan op het Oostvoornse Meer. In het totale aanbod van kitesurfplekken aan de kust kan het Oostvoornse Meer een aanvulling vormen op de spots bij de Slikken van Voorne en het Maasvlaktestrand. Het Oostvoornse Meer biedt rustig water, waar relatief veilig gesurft kan worden.

Figuur 3.5 Gewenste gebruikszonering

Moodboard ontwikkelingsrichting Oostvoornse Meer

Hoe kan dit gerealiseerd worden.

Om bovenstaande ontwikkelingsrichting in de praktijk te brengen zijn er voor het Oostvoornse Meer concrete acties en projecten omschreven. Acties vinden plaats in het kader van de reguliere dienstverlening en hebben een meer continu karakter dan de projecten, die additioneel zijn.

Acties:

- A. Continue focus op verkenning van kansen tot ontwikkeling van de groene leefomgeving in relatie tot de ontwikkelingen van de tweede Maasvlakte.
- B. Gebruikersoverleg continueren en invoegen “zoute borrel”.
- C. Optimale benutting Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer.

Projecten:

Recreatief gebruik Maasvlakte 2 ontwikkelen

Doel: de fysieke gebruiksmogelijkheden in de directe omgeving benutten bij voorkeur in aansluiting op het schapsgebied ten gunste van de ontwikkeling van recreatieve voorzieningen, waarbij deze mogelijkheden van aanvullende waarde zijn op het huidige recreatieve aanbod.

Omschrijving: Er zal op twee punten ingezet worden: 1) het in beheer nemen van het nieuwe strand langs Maasvlakte 2, en 2) tijdelijke recreatieve ingebruikname van nog niet in gebruik genomen haventerrein. Het eerste project vormt een aanvulling op het huidige strandrecreatie-aanbod en voor het tweede punt zal gefocust worden op de ontplooiing van elders lastig inpasbare vormen van recreatie.

Optimale benutting Kwaliteitsimpuls Oostvoornse Meer

Doel: het gebruik van het meer en de bezoekerscategorieën in overeenstemming brengen met de potenties die het meer heeft.

Omschrijving: Er wordt gewerkt aan de overdracht van het beheer en de erfpachtovereenkomst met de ondernemers aan het Oostvoornse Meer. Als dit geregeld is, zal samen gewerkt gaan worden aan een kwaliteitsverbetering in de uitstraling van de commerciële voorzieningen, de kwaliteiten van het gebied zullen via promotie en marketing onder de aandacht van (potentiële) recreantengroepen gebracht gaan worden en er zal onderzocht worden of de veiligheid van het gebruik van het gebied voor de recreanten verhoogd kan worden. De mogelijkheden om een invalide-duikvoorziening te realiseren worden onderzocht. Het verkennen van de mogelijkheden tot verhoging van de inkomsten uit het gebied teneinde de verbeterde kwaliteit voor de recreant duurzaam in stand te kunnen houden behoort ook tot dit project.

Ontwikkelen poortfunctie bij N15 (A15) en Oostvoornse Meer

Doel: entree aantrekkelijker maken, recreanten trekken, informatievoorziening verbeteren.

Omschrijving: De entree, waar de recreant VPR binnenkomt, bij afrit 8 van de N15 (Europaweg) wordt aangepakt. In één oogopslag wordt duidelijk wat VPR te bieden heeft, waar dat te vinden is en hoe men daar kan komen. Daarnaast zullen enkele primaire voorzieningen gerealiseerd worden die de entree aantrekkelijker maken en meer kracht bijzetten.

3.4 Strand & Duin

Strand & Duin

'Het strandleven op een strand met allure'

Dwars door de uitgestrekte puur-natuur duinen liggen enkele toegangen tot het strand en de zee. Langs het lange strand is het **heerlijk uitwaaien** en **sportief bewegen** voor wandelaars, ruiters, menwagens, strandzeilers, kitesurfers enz. **Natuurlijke liefhebbers** spotten foeragerende vogels langs de vloedlijn. **De zomerse drukte** en gezelligheid van een familiestrand met badplaatsallure concentreert zich in Rockanje. Een rondgang door het gemeentelijk duingebied met **natuurlijke spelaanleidingen** is voor veel strandbezoekers leuk en leerzaam. Het gemeentelijk duingebied vormt de overgang tussen de unieke natuurgebieden met hoge natuurwaarden en het intensieve badstrand bij Rockanje.

Toeristische badplaats

Huidige situatie:

Het kerngebied Strand & Duin strekt zich uit langs de Noordzeekust tussen de Brielse Gatdam in het noorden en de Haringvlietdam in het zuiden. Het hele gebied maakt onderdeel uit van de Natura 2000. (zie kaart 3.6) Het strandgebied bestaat uit twee **extensieve delen**; het strand bij de Haringvlietdam en de Slikken van Voorne bij de Brielse Gatdam. Hier tussen ligt het naaktstrand bij de Punt en het **intensieve** badstrand van Rockanje, inclusief het aangrenzende **gemeentelijk duingebied** met bijbehorende wandelpaden.

De Slikken van Voorne is een wijds slikkengebied met **hoge natuurwaarden** vanwege de grote aantallen steltlopers die daar rusten en foerageren. **Recreatief medegebruik** is hier onder voorbehoud mogelijk. De Slikken van Voorne zijn voorzien van een recreatieve zoning, die vanaf strandpaal 7.6 de ruimte biedt voor beoefenaars van extreme sporten (o.a. strandzeilen, flyboarden, kitesurfen). Qua gebruik sluit dit strand meer aan bij het Oostvoornse Meer en de stranden langs de Maasvlakte dan bij het badstrand. De stranden bij de Punt en de Haringvlietdam zijn rustig en natuurlijk met een robuust duingebied in het achterland. Het Badstrand Rockanje is een intensief badstrand met alle bijbehorende voorzieningen als paviljoens, parkeerplaatsen, fietsstallingen en OV-verbindingen. Sinds enkele jaren is het badstrand drager van het internationale kwaliteitskeurmerk de "**blauwe vlag**".

Het gemeentelijk duingebied neemt een bijzondere plek in tussen de omringende duingebieden die in beheer zijn bij Natuurmonumenten of Zuid-Hollands Landschap en veel extensiever zijn. Het is een gebied met struweel- en bosvorming, waar een intensief netwerk van paden doorheen loopt. De natuurwaarden zijn hier, in verhouding met de omliggende duingebieden, relatief laag. Het duingebied is zowel op recreatief vlak als op natuurlijk vlak onderbelicht.

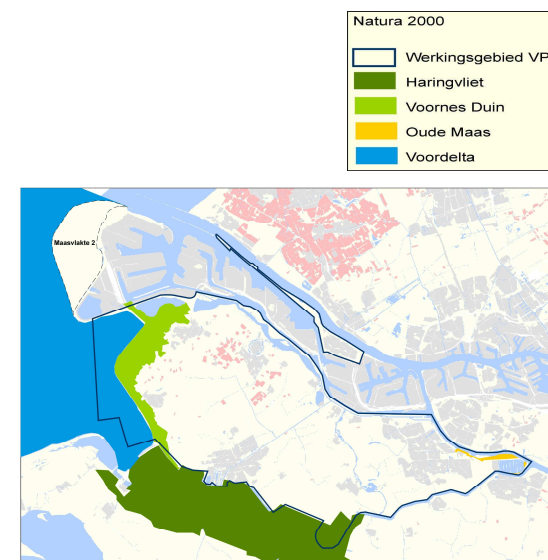
Het gebied heeft met name in de zomerperiode een bovenregionale functie en trekt, net als het Oostvoornse Meer, veel (inter)nationale bezoekers aan. De voorzieningen in dit gebied, met name gelegen bij het Badstrand Rockanje, worden intensief gebruikt. Vanwege de gezellige drukte en strandactiviteiten is het badstrand op zomerse dagen een populaire bestemming. Wandelaars, ruiters, sportvissers en horecabezoekers maken het gehele jaar door gebruik van het recreatiegebied. In vergelijking tot het onderzoek uit 2000 blijkt uit het Recreantenonderzoek van 2006 bijna een verdubbeling van het aantal aan het gebied gebrachte bezoeken, nl. van 800.000 tot 1,5 miljoen. Het deelgebied trekt ten opzichte van de andere deelgebieden vooral mensen in de leeftijd tot en met 35 jaar. Strand & Duin wordt vooral bezocht door gezinnen met jonge kinderen en wordt gemiddeld gewaardeerd.

Wat komt er op het gebied af:

De kust van Voorne is één van de zgn. Zwakke Schakels, een plek in de kustverdediging die met spoed versterkt wordt (verwachting 2009). Voor Voorne is gekozen voor een zeewaartse zandsuppletie met een verbreding van het strand. In combinatie met Natura 2000 (zie kaart 3.6) en het achterliggende duin liggen hier kansen om het gebied te ontwikkelen. Er komt meer recreatieve opvangcapaciteit en ruimte voor de ontwikkeling van het gemeenteduin. In samenhang met de omliggende duingebieden kan het gemeenteduin zowel op recreatief vlak als op het vlak van natuurwaarden worden verbeterd en een betere aansluiting krijgen op omliggende gebieden.

Belangrijk aandachtspunt bij de benutting van de opvangcapaciteit van het verbrede strand is de bereikbaarheid voor strandgasten, met name vanuit de regio Rijnmond.

Ook de instelling van het zeereservaat biedt kansen. Dit natuurgebied in ontwikkeling kan vanuit recreatief oogpunt benut worden. De Stimuleringsregeling Voordelta biedt op korte termijn mogelijkheden voor het opzetten van een recreatief programma.

Kaart 3.6 Natura 2000 gebieden op en rond VPR.

Profiel	Doelgroep
De natuurliefhebber	Gezinnen met kinderen Natuurliefhebbers
De strandgast	Gezinnen met kinderen Toeristen
De toerder	Routegebonden recreanten

Tabel 3.3 Profielen en Doelgroepen Strand & Duin

Het badstrand heeft op dit moment relatief jonge bezoekers, strandpaviljoens zijn hippe gelegenheden en het strandleven ontwikkelt zich tot een lifestyle. Het duingebied heeft veel potentie voor natuurliefhebbers. De recreantenprofielen die bij Strand & Duin passen zijn: de strandgast, de natuurliefhebber (gemeenteduin, Slikken van Voorne) en de toerder (wandelroutes, horeca). De recreatieve markt kan verder gesegmenteerd worden in doelgroepen. Deze doelgroepen komen terug in het gebiedsmarketingplan (zie tabel 3.3).

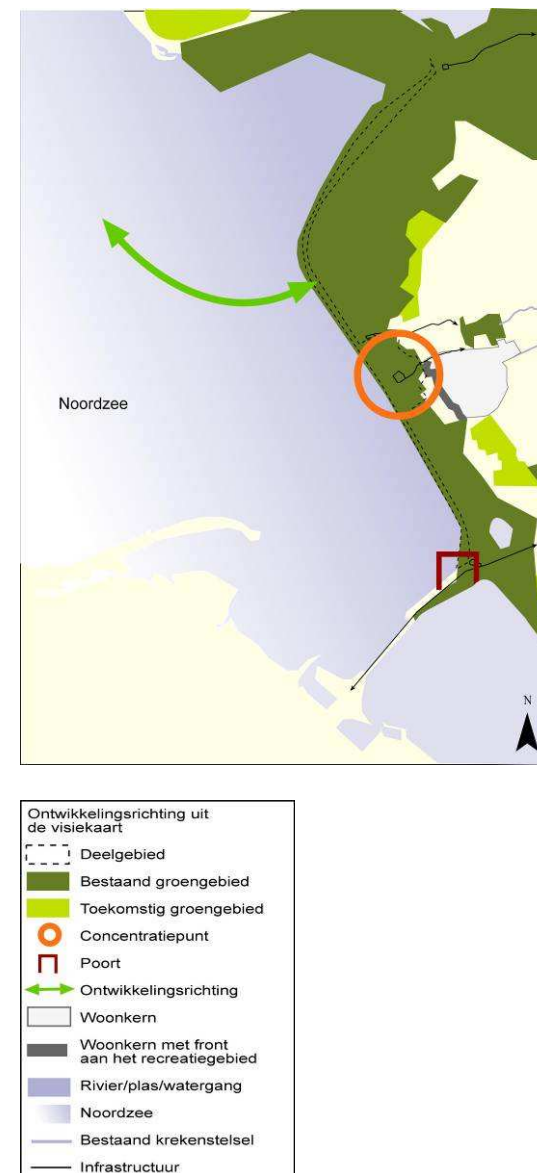
Gewenste ontwikkelingsrichting:

De grote **natuurlijke en recreatieve kwaliteiten** van dit gebied moeten zorgvuldig in **evenwicht** gehouden worden. Externe ontwikkelingen als de kustversterking, Natura 2000 en het zeereservaat kunnen positief worden aangewend om dit evenwicht verder te versterken. In het **gemeenteduin** liggen kansen om zowel de **natuurlijke potentie** als het **recreatief potentieel** beter te benutten. Zowel de strandgast als de natuurgerichte recreant voelen zich hier thuis.

De meest waardevolle **natuurgebieden** op de Kop van Voorne zijn in beheer bij natuurorganisaties. Van belang is dat waar gebieden van het recreatieschap aansluiten op deze natuurgebieden **het beheer** onderling geoptimaliseerd wordt. Recreatieve activiteiten kunnen zich concentreren in de Schapsgebieden, zodat de natuurgebieden worden ontlast qua recreatiedruk. Educatie over de natuur is belangrijk voor het draagvlak voor **de natuur**.

Middels het te realiseren paviljoen bij de Brielse Gatdam, het kinderspeel-doepad in het gemeenteduin en initiatieven met betrekking tot natuureducatie rondom het paviljoen Clarisse kan hierop worden ingespeeld.

Bereikbaarheid van de stranden is belangrijk in relatie tot de **recreatieve kwaliteiten**. Om de bereikbaarheid van het badstrand verder te optimaliseren, met name op de piekdagen, kan gezocht worden naar alternatief collectief (openbaar) vervoer vanaf een verderaf gelegen locatie (buiten Rockanje).

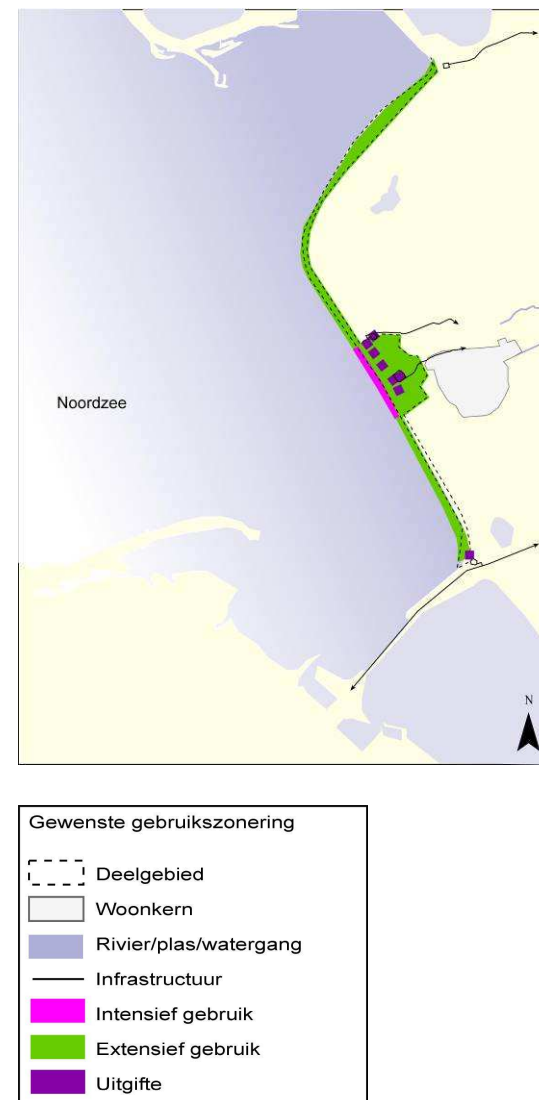
Figuur 3.7 Ontwikkelingsrichting Strand & Duin

De openingstijden van de paviljoens op het Badstrand sluiten niet aan bij de vraag van de recreant. In overleg met de paviljoenhouders zal worden gekeken of de openingstijden verbeterd kunnen worden. Door verbetering van de openingstijden en de daardoor te realiseren verbetering van de sociale controle kan ook het vandalisme (deels) worden tegengegaan. Door de aanleg van een paviljoen op de Brielse Gatdam worden de gebruiksmogelijkheden in dat gebied verbeterd.

Het gemeenteduin biedt kansen voor verbetering van de gebruiksmogelijkheid door de aanleg van een ruiterspad (zodat de doorgaande ruiterroute over strand in het zomerseizoen niet onderbroken wordt, maar wordt omgeleid via het duingebied), de realisatie van een kindelspeel-doepad met educatieve waarden en het verduidelijken van de padenstructuur in het gebied. Door natuurgerichte maatregelen in het gemeenteduin, zoals de realisatie van een open duinvalei en het verwijderen van niet-inheemse soorten, zullen de natuurwaarden van het gemeenteduin beter aansluiten bij de aangrenzende duingebieden en wordt een natuurlijkere overgang tussen strand en bosduingebied gecreëerd. Het gebied valt binnen de Natura 2000, nieuwe ontwikkelingen moeten binnen het beheerplan voor de Natura 2000 gebieden passen. Bij de planuitwerking zal hier nauwlettend op worden toegezien waarbij met name een goede gebruikszonering van belang is.

Het Badstrand Rockanje is een toeristische strandbestemming. Toeristen met strand als bestemming moeten als aparte doelgroep benaderd worden. Omdat het strand nu al kindvriendelijk is, ligt het voor de hand om marketingactiviteiten te richten op gezinnen met kinderen.

De natuurwaarde van het duingebied en de Slikken van Voorne kan onder de aandacht worden gebracht van de echte liefhebbers. In eerste instantie zijn dat dagrecreanten uit de directe omgeving. Maar inzoomend op de natuurwaarde, zullen ook natuurliefhebbers specifiek benaderd worden, die geïnteresseerd zijn in de mooiste plekjes van Nederland.

Figuur 3.8 Gewenste gebruikszonering

Moodboard ontwikkelingsrichting Strand & Duin

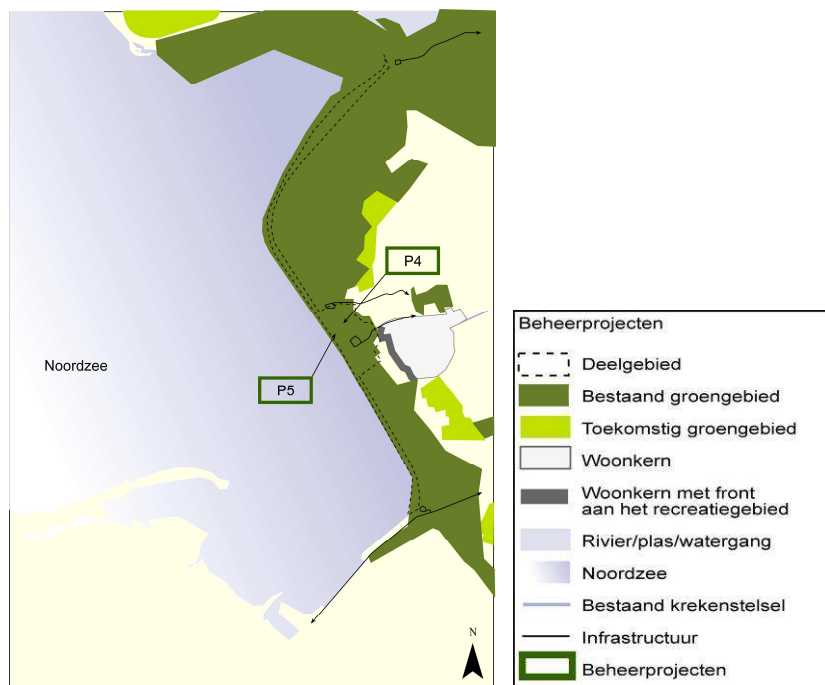

Hoe kan dit gerealiseerd worden.

Om bovenstaande ontwikkelingsrichting in de praktijk te brengen zijn er voor Strand & Duin concrete acties en projecten omschreven. Acties vinden plaats in het kader van de reguliere dienstverlening en hebben een meer continu karakter dan de projecten, die additioneel zijn.

Acties:

- A. Herziening/beëindiging contract Badstrand en Gemeenteduin.
- B. Continue focus op goed functioneren van het gebruik van het strand en het duingebied.
- C. Continue focus op veiligheid inclusief de Rotterdamse Reddingsbrigade.

Figuur 3.9 Ontwikkelingen en projecten

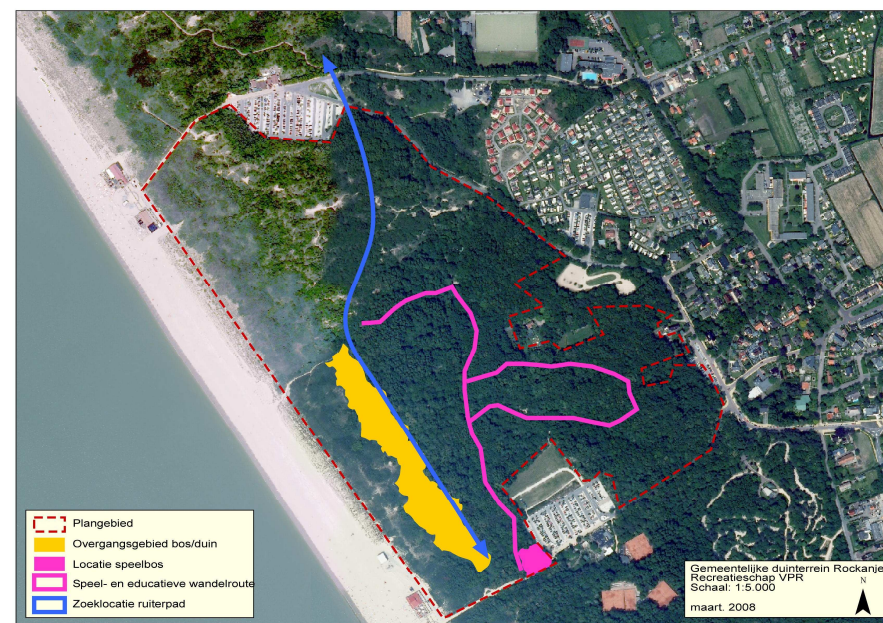
Projecten:

Kwaliteitsverbetering Gemeenteduin Rockanje

Doel: Verbeteren van de recreatieve gebruiksmogelijkheden en het verbeteren van de ecologische aansluiting op het omliggende duingebied.

Omschrijving: In samenhang met de kustversterking wordt de aansluiting van het duin op het strand verbeterd en de recreatieve padenstructuur wordt verbeterd door paden te sluiten, een struingebied aan te wijzen en aanvullende paden en routes te realiseren.

Voor kinderen wordt een speel- en natuurdoepad gerealiseerd.

Figuur 3.10 Ontwikkelingsschets kwaliteitsverbetering Gemeenteduin

Ontwikkeling recreatiegebied Quackpolder

Doel: Verbeteren recreatief aanbod op VPR.

Omschrijving: Ten westen van Hellevoetsluis wordt in 'de recreatieve zone', zoals de gemeente die heeft onderscheiden, een recreatiegebied van 50 ha (1^e fase) gerealiseerd. Door dit project wordt de relatie van de recreatiegebieden op VPR met het Haringvliet versterkt. In het gebied wordt de relatie tussen duin en polderland gemaakt, waarbij ook ruimte is voor vermindering van de recreatieve druk op het waardevolle duingebied naast de Quackpolder. De Quackpolder biedt mogelijkheden tot ontwikkeling van de poortfunctie.

3.5 De Bernisse

De Bernisse

'Rust, groen en familierecreatie'

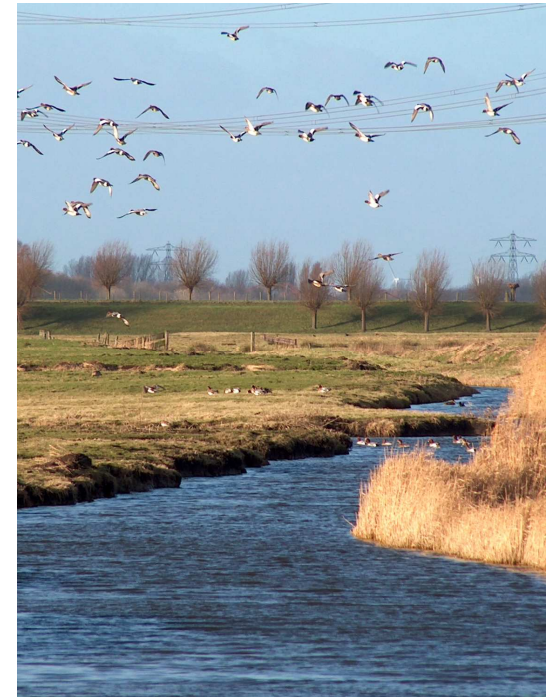
*"Een **blauwe ader volledig met groen omzoomd** op de grens van Voorne en Putten, met enkele prachtige dorpen aan de oever. Het **agrarisch cultuurlandschap** in z'n meest kleinschalige vorm met een natuurlijke uitstraling is een aantrekkelijk decor voor wandelen en fietsen. Verblijven aan en in het water is op enkele plekken heel genoeglijk. Varen kan iets extra's gaan bieden".*

Cultuurhistorisch landschap

Huidige situatie:

Het deelgebied de Bernisse markeert de scheiding tussen de eilanden Voorne en Putten. De Bernisse is de "blauwgroene ader" centraal in de landelijke gemeente Bernisse. De Bernisse vormt een zoetwaterverbinding tussen het Spui aan de zuidzijde en het voedingskanaal van het Brielse Meer aan de noordzijde. De Bernisse is een noord-zuid georiënteerd recreatiegebied bestaande uit een meanderende watergang met oeverzones die variëren in breedte en inrichting. Het gebied kent een netwerk van vrijliggende fiets- en wandelpaden aan weerszijden van de oevers en enkele bruggen. De oeverzones worden hoofdzakelijk gebruikt als decor voor wandelen, fietsen, vissen, natuur- en landschapsbeleving. De kleinschalige inrichting heeft het karakter van een cultuurhistorisch agrarisch landschap (inclusief oude koeienrassen) met veel natuurwaarden en sluit aan bij het omringende agrarische landschap.

De Bernisse wordt voornamelijk gebruikt door recreanten uit de directe omgeving, de inwoners van Voorne-Putten, die er veel wandelen en fietsen. Het is een geliefd gebied voor een ommetje. Er worden ca 1,3 miljoen bezoeken per jaar aan de Bernisse gebracht, gezien de opvangcapaciteit van 2,8 miljoen is dit laag. De rust die dit lage bezoekersaantal met zich meebrengt wordt wel hoog gewaardeerd door de recreanten.

Groepen jongeren uit verschillende plaatsen in de omgeving hebben elk hun favoriete hangplek in het gebied en treffen elkaar op vaste plekken. Dit is een oorzaak van het relatief hoge vandalisme in het gebied. Met name de concentratiepunten zijn een trekpleister voor jongeren.

Er zijn twee concentratiepunten: entrees met parkeerplaatsen, ligweiden, strandjes en commerciële voorzieningen. Bij de afslag van de N218 ligt horecapunt la Campagne, de forellenvijver en 's zomers de snackbar bij de Hoenderhoek. De inrichting en ligging van de verschillende voorzieningen ten opzichte van elkaar is niet optimaal. Het grootste concentratiepunt bij Zuidland heeft een horecapunt op het schiereiland. Hier worden momenteel ook de recreatiewoningen van 'Zuytland Buiten' gerealiseerd.

Het aantal bezoeken aan het Bernissegebied laat sinds 2000 een daling zien in het aantal bezoeken van 1,7 tot 1,3 miljoen. De Bernisse trekt vooral jong publiek. Ten opzichte van de andere recreatiegebieden op Voorne-Putten is 66% jonger dan 20 jaar tegen 50% voor heel Voorne-Putten. De Bernisse wordt minder dan gemiddeld gewaardeerd. Luieren, zonnen en liggen aan het water zijn de favoriete tijdsbestedingen in het Bernissegebied.

In het gebied ligt een rioolpersleiding waarvan het beheer in het verleden bij het schap ondergebracht is. Initieel behoort deze taak echter tot het takenpakket van de betreffende gemeente.

Wat komt er op het gebied af:

De gemeente Bernisse wil een meer toeristische benadering van het gebied. Op dit moment is gemotoriseerde vaart niet toegestaan op de Bernisse, maar het is de wens van de gemeente om op termijn van de Bernisse een vaarverbinding te maken tussen het Spui/Haringvliet en het Brielse Meer. Er zijn ontwikkelingen rondom landelijk wonen en enige dorpsuitbreiding bij Zuidland en Abbenbroek. Hierbij kan ook het landschap gericht versterkt worden. Volgens het krekplan worden twee krekken aan de westzijde doorgetrokken tot aan de Bernisse, met een ruimer profiel en groene oevers. In latere fase kunnen ook aan de oostzijde krekken dicht bij de Bernisse gebracht worden. Vanuit de provincie Zuid-Holland en Deltanatuur wordt gezocht naar mogelijkheden om natuur en een zoetwatervoorziening te realiseren in het zuidwestelijke deel van het grondgebied van de gemeente. Met de ontwikkeling van het groengebied Spijkenisse zuidoost kan de kreek in dit gebied worden aangesloten op de haven van Simonshaven aan de Bernisse en hiermee een overstappunt voor kanoërs worden.

Profiel	Doelgroep
De watersporter	Kanoër
Oeverrecreant	Gezinnen met kinderen Rustzoekende recreanten
De toerder	Routegebonden recreanten Rustzoekende recreanten

Tabel 3.4 Profielen en Doelgroepen Bernisse

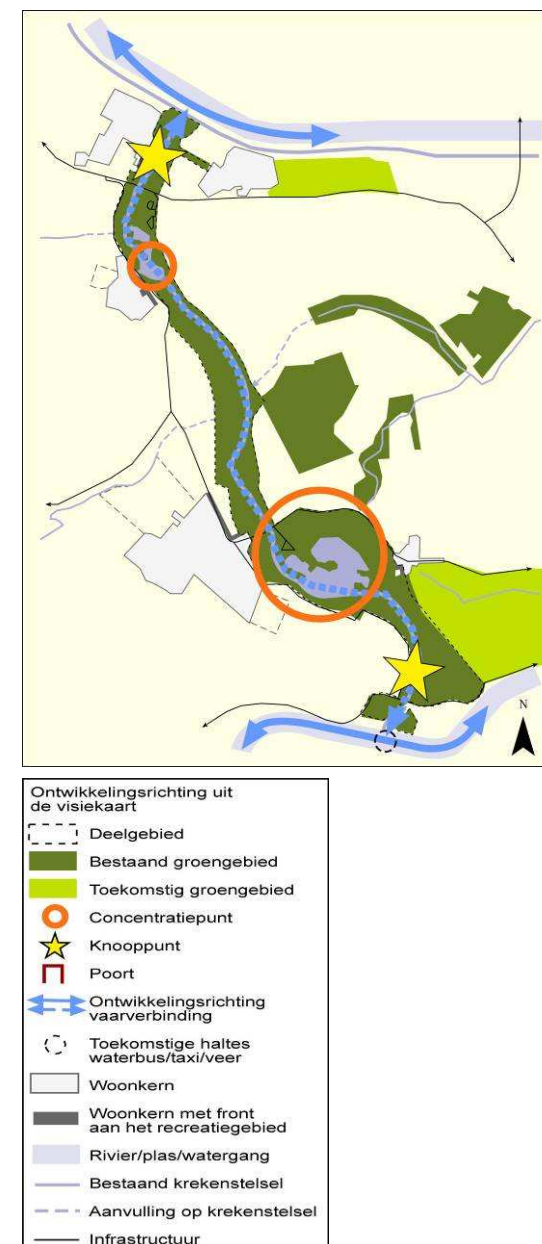
De Bernisse speelt een belangrijke rol in de routegebonden recreatieactiviteiten. De infrastructuur en de rustige en groene setting zijn aantrekkelijke voorwaarden voor wandelaars en fietsers. Naast het genieten van de Bernisse langs en aan het water, kan de verbinding met omliggende krekens en de bevaarbaarheid van de Bernisse tegemoet komen aan een groeiende groep recreanten die graag op het water wil genieten. Ook voor cultuurhistorische elementen is steeds meer interesse. De beleving van de authenticiteit van het gebied wordt vergroot en benadrukt door onder andere gebruik te maken van agrotouristische producten en diensten. De recreantenprofielen die voor dit gebied zijn te onderscheiden zijn: de oeverrecreant, de toerder en de watersporter.

Gewenste ontwikkelingsrichting:

De **opvangcapaciteit** en het aantal bezoekers meer in evenwicht brengen en tevens de kwaliteiten van de **natuurlijke rust en ruimte** (het groenblauwe casco) versterken als uitstraling van het gebied. Het gebied beter benutten voor diverse doelgroepen. **Meer recreanten** en een fijnmaziger routenetwerk zonder ontbrekende schakels. Meer kansen voor **versterkte commerciële voorzieningen**, die de uitstraling en identiteit van het gebied verbeteren o.a. door aanpassing van de inrichting. Op de twee concentratiepunten het **vandalisme probleem** aanpakken.

Een constatering die een discussie oproept, is de vraag "hoe om te gaan met de (te) grote **opvangcapaciteit** in verhouding tot het gebruik van de Bernisse?".

Behoud van de recreatieve opvangcapaciteit is in de Heroverweging als uitgangspunt genoemd. Als wordt gekeken naar algemene trends als de groei van de bevolking en de trend dat mensen steeds meer willen en gaan bewegen (er ligt een overheidsopgave om mensen naar buiten te krijgen die prima met de trend van meer bewegen valt te combineren), is te verwachten dat het recreatieve gebruik van de gebieden zal gaan toenemen. De huidige capaciteit is ruim en kan daarmee ingezet worden als een ruimtelijke reservering om ontwikkelingen van de toekomst zonder veel inspanning in te kunnen voegen.

Figuur 3.11 Ontwikkelingsrichting Bernisse.

Daarnaast is het ook goed mogelijk om de bestaande opvangcapaciteit beter te laten aansluiten bij de huidige wensen van de recreant, waardoor het aantal bezoeken aan het gebied kan stijgen. Via upgrading van het programma in de Bernisse door bijvoorbeeld het agrarisch cultuurlandschap te laten beleven is dit realiseerbaar.

Bij het realiseren van dit programma zal rekening worden gehouden met mogelijke exogene ontwikkelingen. Het nieuwe programma zal waar mogelijk zó worden ingepast dat het andere ontwikkelingen niet per definitie in de weg staat.

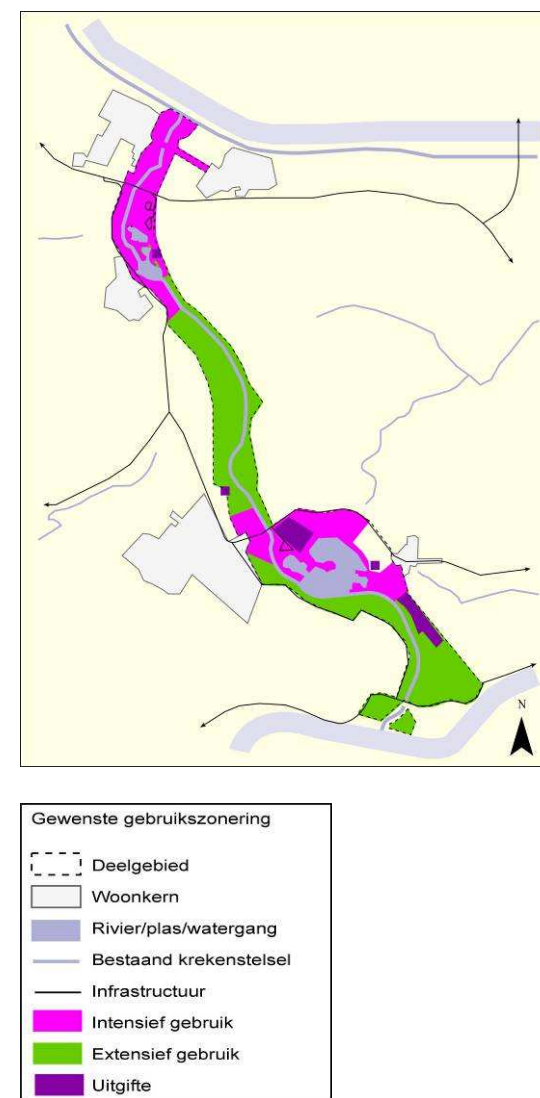
Om de groene zuidrand van VPR verder te ontwikkelen, is het goed om aan te takken bij de ontwikkelingen rondom Spijkenisse Zuidoost en het Kreekenplan. Ontwikkeling van het gebied aan de zuidkant van Spijkenisse langs het Spui tot aan de Bernisse biedt de mogelijkheid om vanuit Spijkenisse (en vanuit Rotterdam via de metro) via het groen de overige groengebieden op VPR te bereiken. Daarnaast kan aangehaakt worden bij de recreatieve mogelijkheden die de ontwikkeling van de zoetwatervoorziening en Deltanatuur mogelijk bieden.

Ook hier geldt dat **het beheer** van de gebieden en voorzieningen die onder het schap vallen wordt gedaan volgens het principe '**schoon, heel en veilig**'. De eerste inzet is daarbij gericht op het wegwerken van achterstand in groot onderhoud en op de ingroeiregeling in TBM.

Verder dienen zaken die niet tot de eerste verantwoordelijkheid van het schap behoren teruggelegd te worden bij de verantwoordelijke instanties. De rioolpersleiding moet in dit kader met voorrang technisch in orde gemaakt worden en overgedragen worden aan onder meer de gemeente Bernisse.

Door bij de twee concentratiepunten de inrichting te verbeteren en meer zicht op parkeerplaatsen en recreatievoorzieningen te creëren, kan overlast van hangjongeren ontmoedigd worden.

In het Schuddebeursbos is het realiseren van een natuurlijker bosbeeld een kans. Ook ligt er een kans tot het uitbreiden van het weidevogelbeheer in de Nieuwe Kade.

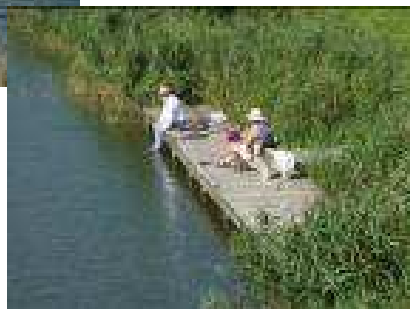
Figuur 3.12 Gewenste gebruikszonering

Indien landelijk wonen in of aan de Bernisse wordt geïntroduceerd, zal dit met een zorgvuldige ruimtelijke inpassing ook het landschap moeten versterken. De ontwikkeling door de gemeente van Zuidland-haven is de eerste kans hierin.

Indien ervoor gekozen wordt om doorvaart op de Bernisse te realiseren, betekent dit dat er een flinke ingreep plaatsvindt in de huidige uitstraling en waarden van de Bernisse. Het eventueel bevaarbaar maken van de Bernisse dient zorgvuldig ingepast te worden, zodat de bestaande kwaliteiten van rustig groengebied voor wandelen en fietsen gewaarborgd blijven. Een extra brug over de Bernisse bij het Biertse Gorsje maakt meer en ook kortere routes mogelijk. Als aansluiting kan worden gevonden bij het Kreckenplan, zullen de voorzieningen voor kanovaarders uitgebreid moeten worden, zoals vernieuwing van de kano-picknickplaatsen, overstapmogelijkheden en kanoverhuur.

De attractiewaarde van de Bernisse wordt hoger als er meer te beleven is. Dat gebeurt door ruimere openingstijden van de aanwezige commerciële voorzieningen, samenwerking met agrotouristische ondernemers te initiëren en de aantrekkelijkheid van het gebied te verhogen. Een belangrijke doelgroep zijn jongeren en gezinnen met jonge kinderen die aan de oevers van de Bernisse recreëren. Door de beleving van het gebied te verhogen, wordt het vooral aantrekkelijker voor routegebonden recreanten, zoals fietsers, wandelaars en ruiters. Faciliteiten gericht op de oudere recreanten (oplaadpunten elektrische fietsen en scootmobiel) kan een extra prikkel betekenen voor deze doelgroep om de Bernisse te bezoeken. Een andere doelgroep zijn kanoërs. Voor de uitstraling en de beleving van het totale gebied is dit een belangrijke groep. Zij zorgen voor activiteit op het water, iets wat een grote aantrekkingskracht heeft op recreanten op het land. Dit aspect zal in de promotie van het gebied worden benadrukt. Bij een mogelijke doorsteek van het Brielse Meer naar het Spui via de Bernisse, zal de regionale en zelfs nationale watersporter beter bediend worden.

Moodboard ontwikkelingsrichting De Bernisse

Hoe kan dit gerealiseerd worden.

Om bovenstaande ontwikkelingsvisie te concretiseren zijn er concrete projecten benoemd. Daarnaast worden de verschillende onderdelen van de visie als bereikbaarheid en beheer continu in het oog gehouden en worden er indien nodig aanvullende acties ondernomen.

Acties:

- A. Het beheer van de gebieden en voorzieningen volgens het principe 'schoon, heel en veilig'.
- B. Acteren vanuit het belang van de watersporter.
- C. Aantakken bij ontwikkelingen Spijkenisse zuidoost.

Projecten:

Overdragen riolering Bernisse aan gemeente

Doel: beheertaken neerleggen bij de gemeente, verlaging beheerlasten.

Omschrijving: op peil brengen van de staat van de riolering door middel van een eenmalige geldinjectie, vervolgens de riolering in eigendom en onderhoud onderbrengen bij de betreffende gemeente.

Wegwerken achterstallig Groot Onderhoud

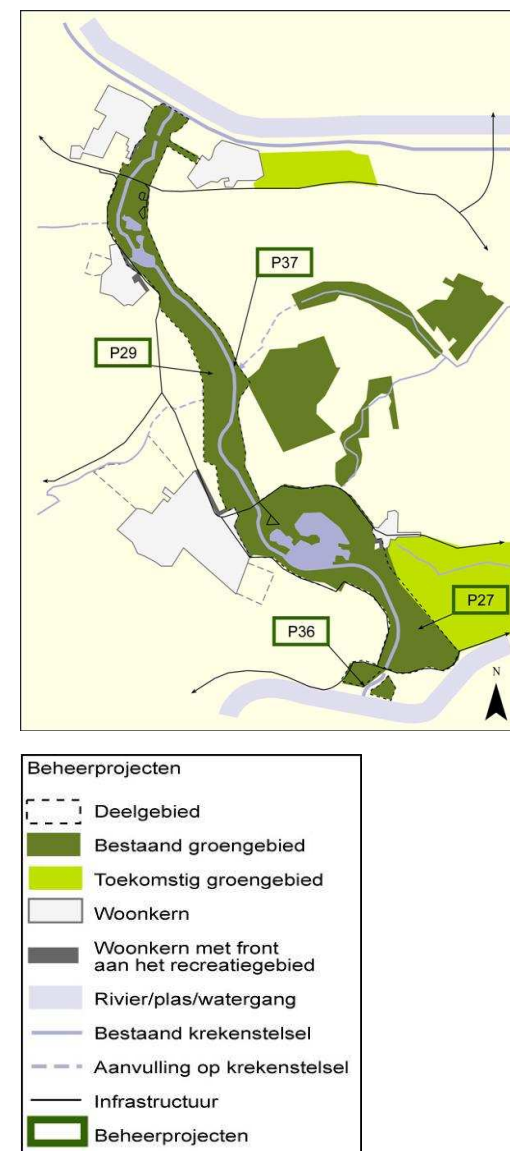
Doel: aanbieden van een schoon, heel en veilig recreatiegebied aan de gebruikers.

Omschrijving: Zorgdragen voor het wegwerken van de achterstand in het Groot onderhoud, zodat voorzieningen gebruikt kunnen worden en opengesteld kunnen blijven. Speciale aandacht gaat daarbij uit naar de toiletvoorzieningen, fietspaden en steigers.

Herstructurering Bernisse

Doel: bedienen van meer gebruikersgroepen, attractiewaarde verhogen.

Omschrijving: Dit project behelst het actualiseren en promoten van de Bernisse. De huidige waarden van de Bernisse worden beter onder de aandacht gebracht, waardoor de intrinsieke waarde van het gebied beter tot uitdrukking komen. Binnen deze waarde zal een aantal aanvullende projecten gerealiseerd worden. De allereerste prioriteit binnen dit project gaat uit naar het verminderen van het vandalisme en de overlast door (hang)jongeren. Bij het opstellen van het inrichtingsplan zullen ook de ideeën van de Stichting Vrienden van de Bernisse en de vraag om een evenemententerrein beoordeeld worden.

Figuur 3.13 Projecten Bernisse.

3.6 Landtong Rozenburg

Landtong Rozenburg

'De ultieme havenbelevenis'

*"Een lange groene strook **tussen schepen en havenactiviteiten**, steeds een wisselend beeld, altijd veel te spotten. Lange paden om **te bewegen** en om je heen te kijken op de fiets, skates enz. tot aan de uiterste punt en dan de pont nemen. Je uitleven op drukke momenten als er een uniek evenement is."*

Groen podium in de haven

Huidige situatie, wat is er:

Het project Landtong Rozenburg betreft een samenwerking van verschillende belanghebbenden, waaronder het Recreatieschap Voorne-Putten-Rozenburg, en is opgezet om de aantrekkelijkheid van de groene en recreatieve waarden van de Landtong te vergroten: ruimte voor natuur, betere voorzieningen voor recreatie en plaats voor enkele (kantoor)paviljoens in een groene omgeving. Bestaande routes voor auto en motor worden aantrekkelijker en nieuwe fiets-, skate-, ruiters- en mountainbikepaden worden aangelegd. Er komen meer mogelijkheden in het natuurgebied voor vrij wandelen, picknicken, stil staan en om van het uitzicht te genieten.

Op dit moment zijn op de Landtong de projecten Kop, Boomweide, fiets- en skatepad, RWS driehoek, de picknickplaats en de begrazingsweide gerealiseerd. Op de Kop is het vaak redelijk druk, veel boot-spotters zijn hier te vinden vanwege het goede uitzicht op de Nieuwe Waterweg en het Calandkanaal. Door het nieuwe fietspad is het aantrekkelijker voor fietsers en skaters om op de Landtong te recreëren, waarbij het ook mogelijk is om door de begrazingsweide te rijden. Bijkomend voordeel voor recreatieve fietsers en skaters is dat vanaf 2008 de Fast Ferry is gaan varen tussen Hoek van Holland, de Landtong en de Maasvlakte, die door RET geëxploiteerd wordt. Op die manier kan niet alleen de Landtong op en neer gefietst worden, maar kan er ook voor gekozen worden om een rondje te maken langs bijvoorbeeld het veer van Maassluis - Rozenburg.

De begrazingsweide en het nog niet gerealiseerde gebied zijn vrij toegankelijk en hier mag gestruind worden door de aanwezige natuur. Daarnaast is de Landtong bovenal het recreatieve uitloophet van de kern Rozenburg.

Wat komt er op het gebied af

De Landtong moet nog verder ontwikkeld worden. Belangrijke onderdelen zijn de Calandweide, het Evenemententerrein, de inpassing van de manege en een mogelijke horecavoorziening. De punt van de Landtong is een belangrijke schakel in de kustroute en de poort in deze route van en naar VPR. Totstandbrenging en instandhouding van de verbinding op deze laatste ontbrekende schakel in de (recreatieve) kustroute van de Zeeuwse Delta tot Den Helder is van belang.

De huidige proef met een veerverbinding is een belangrijke opstap voor optimale benutting van het potentieel op de Landtong. De extra verbinding biedt ook draagvlak voor de integrale ontwikkeling van de Landtong, waarbij met behulp van maatschappelijk verantwoord ondernemen en samen met betrokken partijen de Landtong als bestemming verder ontwikkeld kan gaan worden. Het beleven van de haven en het evenemententerrein zijn belangrijke onderdelen in de ontwikkeling van de Landtong als bestemming.

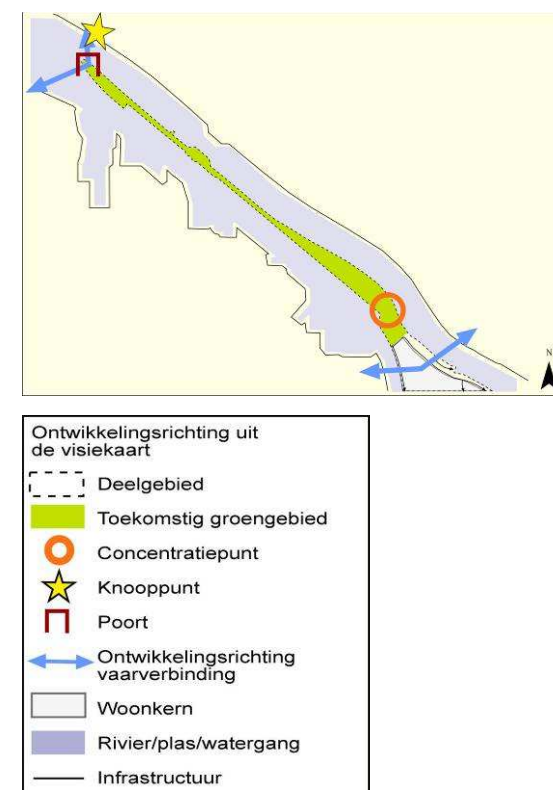
Ontwikkelingsvisie, waar gaat het naar toe:

Mede zorgdragen voor een goede afronding van de laatste onderdelen van de Landtong (CEMP) is de komende jaren het speerpunt. Onderdeel hiervan is de totstandkoming en behouden van de laatste schakel in de kustroute van Zeeuwse Delta tot Den Helder (Fast Ferry) en het samen met partners benutten van de commerciële mogelijkheden waaronder het evenemententerrein.

Met betrokken partners zal het schap streven naar een daadwerkelijke programmering van het groene podium in de haven middels de realisatie van commerciële voorzieningen en diverse evenementen.

Profiel	Doelgroep
Natuurlijkhebbber	Gezinnen met kinderen
De sportieve recreant	Routegebonden recreanten
De toerder	Routegebonden recreanten
	Rustzoekende recreanten

Tabel 3.5 Profielen en Doelgroepen Landtong

Figuur 3.14 Ontwikkelingsrichting Landtong

Moodboard ontwikkelingsrichting Landtong

Hoe kan dit gerealiseerd worden.

Om bovenstaande ontwikkelingsvisie te concretiseren is er een concrete projecten benoemd. Daarnaast worden de verschillende onderdelen van de visie als bereikbaarheid en beheer continu in het oog gehouden en worden er, indien nodig, aanvullende acties ondernomen.

Acties:

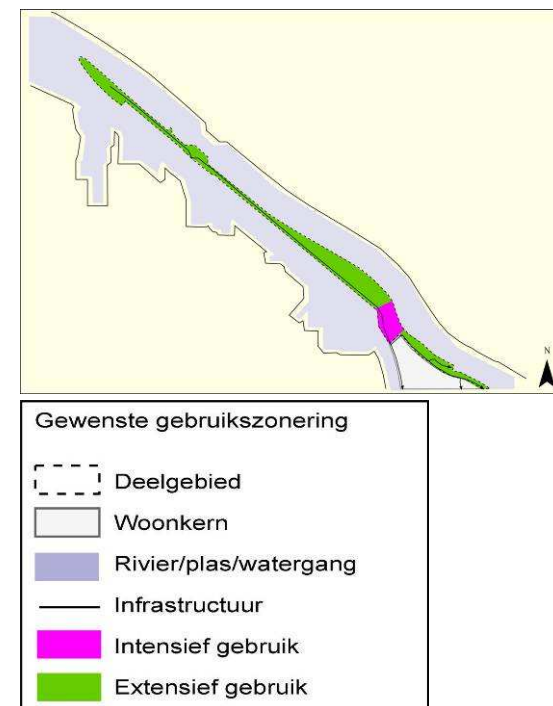
- A. Continue focus op kansrijke ontwikkelingen op het vlak van groen en recreatie ten behoeve van de kwaliteit van de leefomgeving in relatie tot de ontwikkeling van de haven.
- B. Mede zorgdragen voor een goede afronding van de laatste onderdelen van de Landtong (CEMP).
- C. Inzetten op behoud veerverbinding HvH-Kop Landtong-Maasvlakte.

Projecten:

Realisatie horeca en evenementen op de Landtong

Doel: verlengen verblijf recreant, uitbreiden gebruiksmogelijkheden, genereren inkomsten voor dekking beheerlasten

Omschrijving: Op de Landtong wordt een evenemententerrein aangelegd. Daarnaast liggen er kansen om een aansprekend horecapunt op de Landtong te ontwikkelen. De exploitatie van het evenemententerrein en mogelijke inkomsten vanuit een erfpachtconstructie met de horeca kunnen extra inkomsten voor het schap genereren. Een combinatie van beide onderdelen met havenbeleving en informatievoorziening over de haven en de Landtong (i.s.m. het EIC) kan een meerwaarde betekenen.

Figuur 3.15 Gewenste gebruikszonering

3.7 Routestructuren

Routestructuren

‘Actieve recreatie’

Genieten van **al het moois** dat het cultuurhistorische landschap van **Voorne-Putten-Rozenburg** te bieden heeft. Bewegen van het landschap (stedelijk) naar landschap (delta, natuurlijk, kust) geeft de beleving alle ruimte. Een optimaal **netwerk**, dat voor elk type recreant een route te bieden heeft om **te bewegen en te beleven**. Soepele aansluitingen naar de dorpskernen en de omliggende gebieden zijn vanzelfsprekend.

Bewegen in een **cultuurhistorisch landschap**

Huidige situatie:

Voorne-Putten-Rozenburg kent een uitgebreide padenstructuur die zich goed leent voor routegebonden recreatie. Het afwisselende landschap maakt het aantrekkelijk voor de recreant om routes te volgen op Voorne-Putten-Rozenburg.

In het kader van het Masterplan Voorne-Putten-Rozenburg is er eind 2003 een wandelrouteplan opgesteld. In dit plan is een gebiedsdekkende routestructuur opgenomen, die zowel korte rondjes vanuit de woonkernen als langere afstanden omvat. Vijf van deze routes zijn inmiddels gerealiseerd en beschreven in een folder. Het gaat om de volgende routes: Voornepad, Bernissepad, Landgoederenpad, Biertpad en het Puttenpad.

De grotere vaarverbindingen vormen een apart netwerk. Dit netwerk bestaat uit de route Oude Maas via het Spui naar het Haringvliet en de route Oude Maas via het Voedingskanaal naar het Brielse Meer.

Kano- en rutterroutes zijn momenteel wat onderbelicht op VPR.

Wat komt er op het gebied af:

Wandelen en fietsen zijn verreweg de populairste recreatieactiviteiten in de openlucht. Door de vergrijzing wordt de steeds groter wordende groep senioren bediend met kwalitatief goede route- en infrastructuur. Andere routegebonden activiteiten in opkomst zijn skeeleren, Nordic-walking en paardrijden, maar ook neemt de vraag naar MTB-routes toe. Voor de beleving van VPR vanaf het water is de ontwikkeling op termijn van routes ten behoeve van de kleine watersport (kanoën, roeien, sloepen) kansrijk.

Met de ontwikkeling van routenetwerken wordt ingespeeld op de wensen en behoeften van de sportieve recreant en de toerder.

Gewenste ontwikkelingsrichting:

Wandelroutes

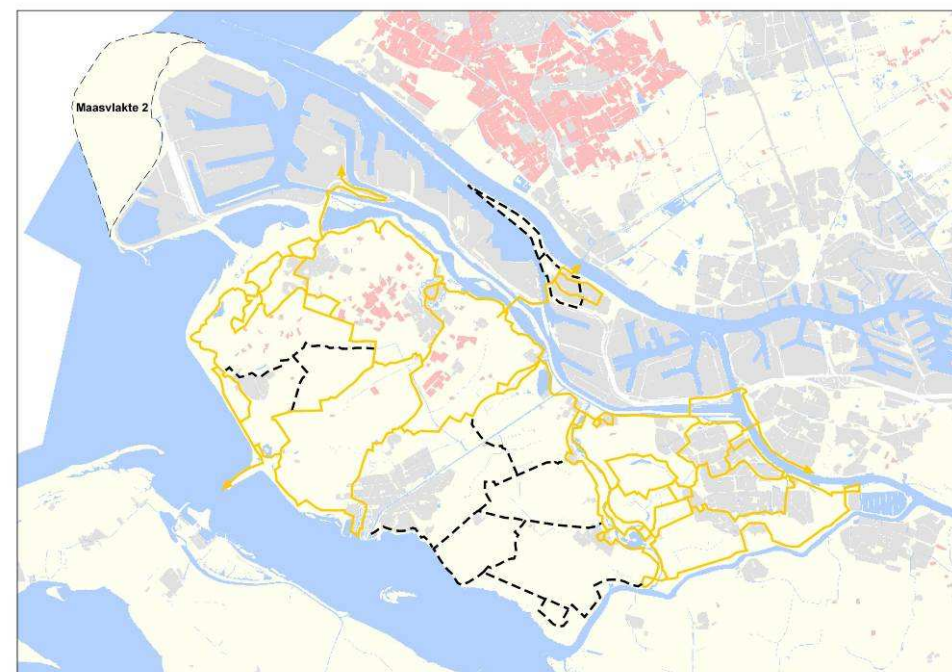
Gestreefd wordt om de wandelroutestructuur op VPR compleet te maken. Aansluiting van het netwerk op de dorpskernen is hierbij een belangrijk uitgangspunt. Er zal naar gestreefd worden om de wandelroutes zoveel mogelijk onverhard en gescheiden van andere verkeersstromen te realiseren.

In een later stadium (na completering van het wandelroutenetwerk) kan gekeken worden of andere gebieden, zoals het Oostvoornse Meer, in een uitbreiding op het netwerk opgenomen kunnen worden.

Profiel	Doelgroep
De sportieve recreant	Routegebonden recreanten
De toerder	Routegebonden recreanten Rustzoekende recreanten

Tabel 3.6 Profielen en Doelgroepen Routes

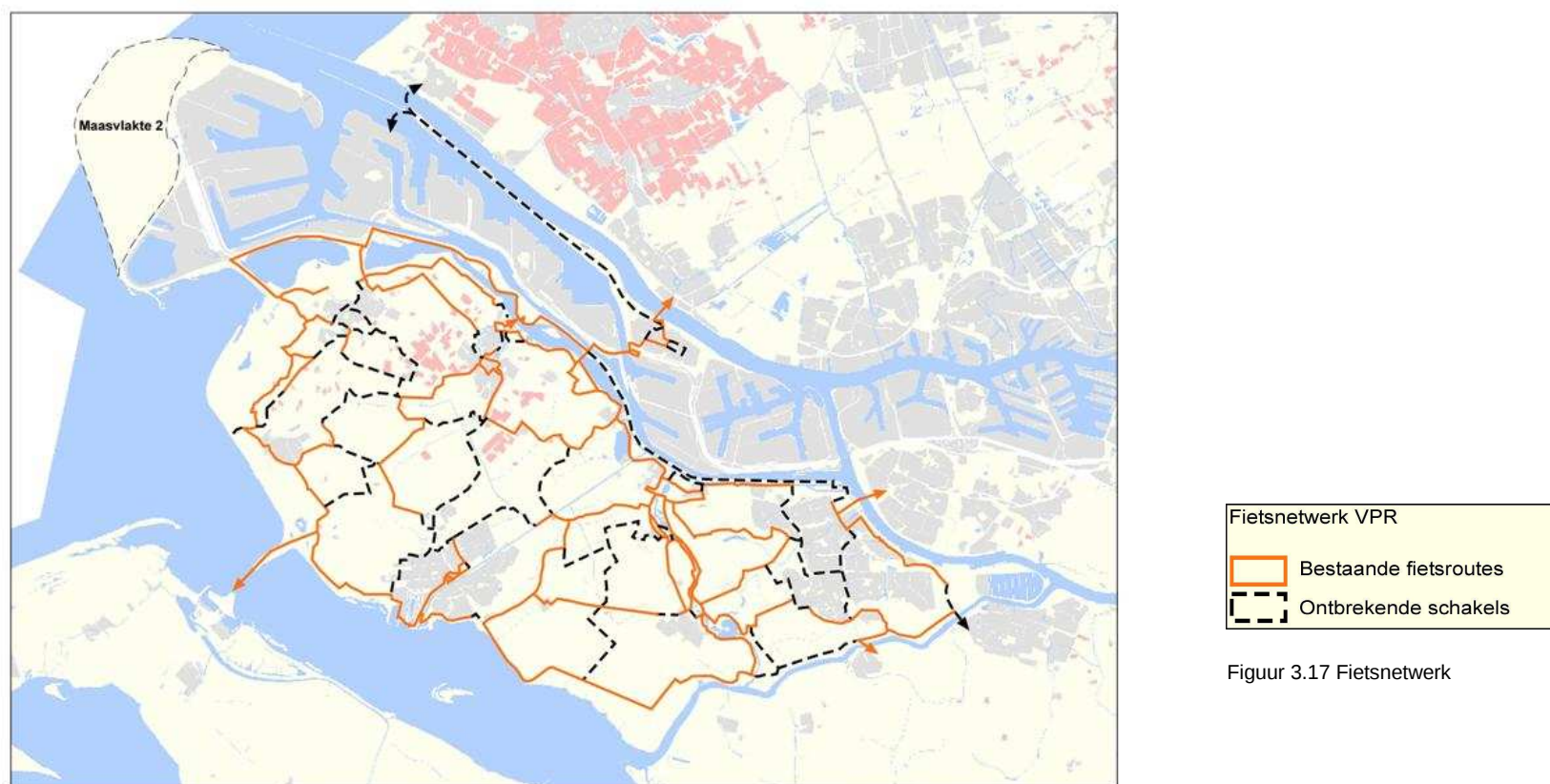
Figuur 3.16 Wandelnetwerk

Fietsroutes

Om een gebiedsdekkend netwerk van fietsroutes op VPR te krijgen is de ontwikkeling van een zogenaamd fietsknooppuntensysteem de aangewezen manier. Elders in het land en in de provincie blijkt dit systeem enorm populair te zijn. Naast het faciliteren van routes betekent een fietsknooppuntensysteem eveneens een recreatieve impuls voor de regio. Het biedt de mogelijkheid om de route langs diverse attractiepunten te leiden (zoals musea, horeca, boerderijwinkels of bezienswaardigheden die met de cultuurhistorie van de regio te maken hebben). Een belangrijk uitgangspunt voor het project is dat het fietsknooppuntensysteem VPR direct aansluit op aangrenzende fietsknooppuntensystemen in de Hoeksche Waard, Goeree-Overflakkee en Midden-Delfland.

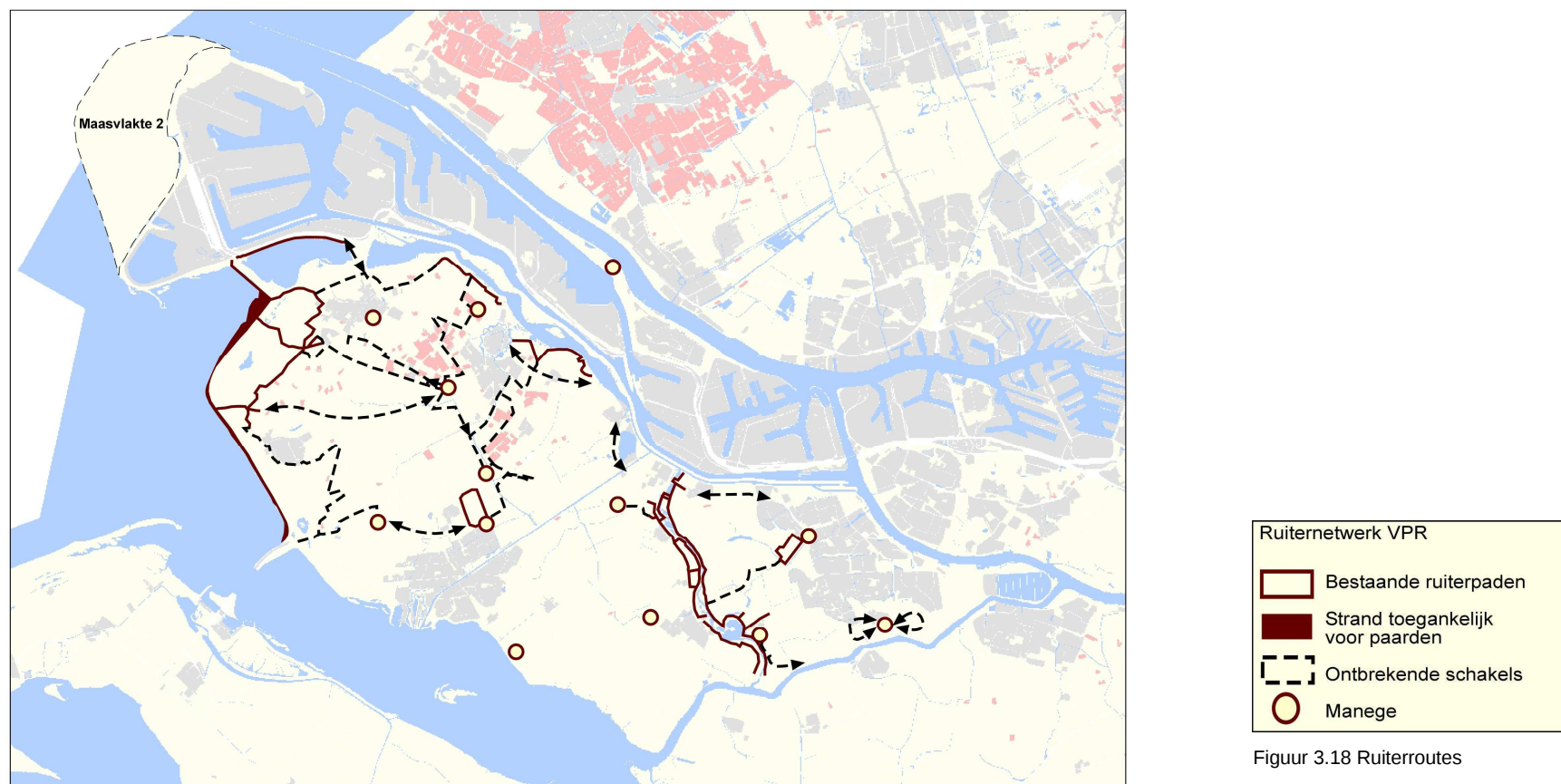
Het fietsknooppuntensysteem vervangt op termijn de bestaande fietsroutes op VPR.

Figuur 3.17 Fietsnetwerk

Ruiterroutes

De paardensport en het aantal paarden(bezitters) op VPR groeit. Er is een steeds groter wordende vraag naar ruiterroutes en -paden en menroutes. In het kader van de visie is geconcludeerd dat er meer inzet gepleegd moet worden op het ontwikkelen van ruiterroutes. Gezamenlijk optrekken met andere beheerders en particulieren is voorwaarde om routes voor deze doelgroep te realiseren.

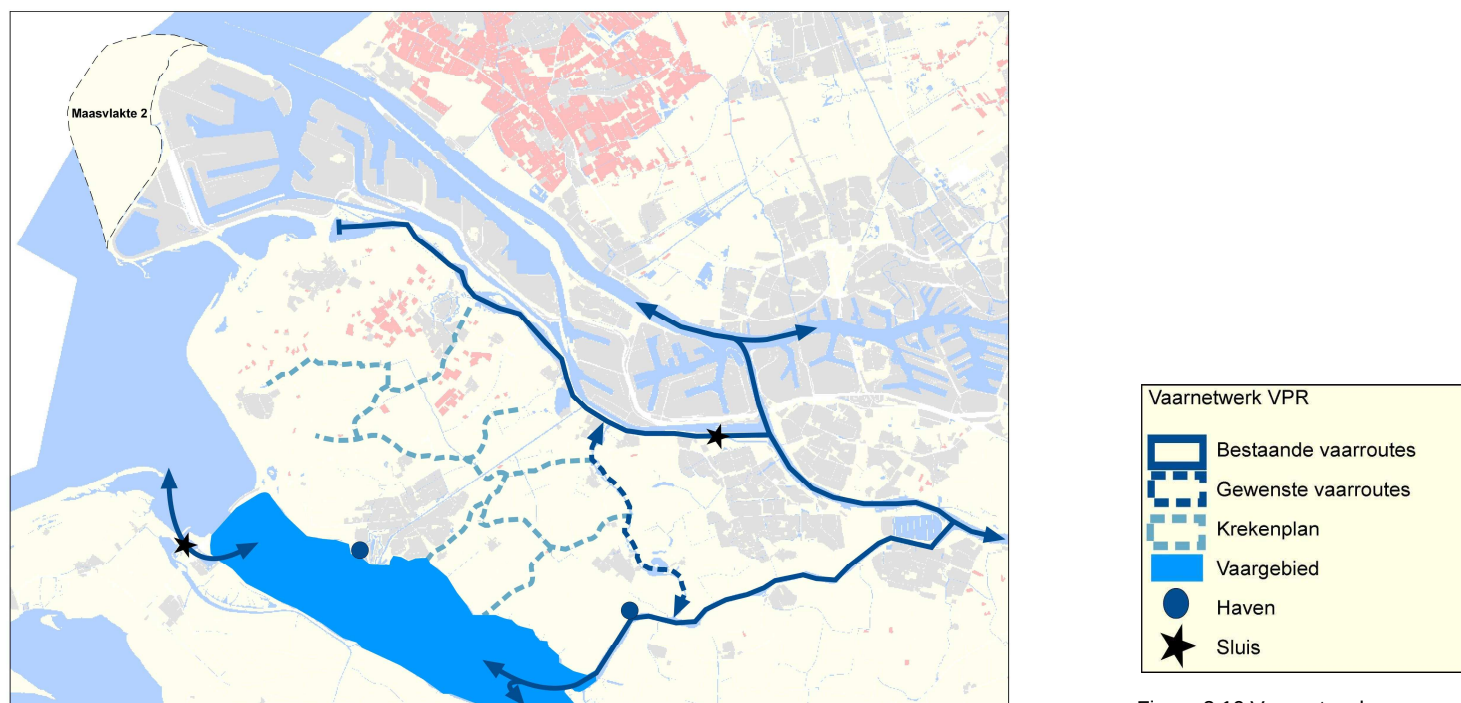
Figuur 3.18 Ruiterroutes

Vaarroutes

De 'lange lijnen' van de wateren vormen samen het verbindende waternetwerk. Een waternetwerk voor recreatieve vaarverbindingen (vaarrouthenetwerk). **Het thema voor dit netwerk is 'het openzetten van de poort naar de Delta'.** Het gaat met name om het uitbouwen van het vaarrouthenetwerk in het zuidelijke deel van de Zuidvleugel met goede aansluitingen naar de Delta. Met name de verbinding van de regio Rijnmond via het Spui met het Haringvliet is hierbij van groot belang, maar ook andere verbindingen of projecten (eiland Spuimonding in relatie tot Deltanatuur) zijn belangrijk. Vanuit het belang van de recreant en watersporter geredeneerd zou de stippellijn van de verbinding in de Bernisse een doorgetrokken lijn moeten worden. Een positief anticiperende houding als recreatieschap op mogelijke ontwikkelingen is hier gewenst.

Ook aantakking van het Krekenplan op de Bernisse betekent een aanzienlijke uitbreiding van de mogelijkheden voor bijvoorbeeld kanoroutes. In het algemeen kan het Krekenplan een impuls betekenen voor de mogelijkheden om het Middengebied van Voorne-Putten vanaf het water te ontdekken.

Betere benutting van de potentie van het Spui biedt in de toekomst ook mogelijkheden voor ontsluiting van gebied vanuit Rotterdam tot aan bijvoorbeeld Hellevoetsluis via watertaxi- of waterbushaltes.

Figuur 3.19 Vaarnetwerk

Moodboard ontwikkelingsrichting Routes

Hoe kan dit gerealiseerd worden:

Om bovenstaande ontwikkelingsvisie te concretiseren zijn er concrete projecten benoemd. Daarnaast is er een aantal acties dat in het kader van de reguliere dienstverlening uitgevoerd zal worden.

Acties:

- A. Aansluitingen op omliggende routenetwerken verbeteren (met speciale aandacht voor oeververbindingen).
- B. Versterken waterverbindingen en voorzieningen.

Projecten:

Verbeteren routestructuren en voorzieningen Middengebied

Doel: onderling verbinden van recreatie- en groengebieden, verbindingen leggen met het stedelijk gebied, verbetering van het routeaanbod en het verbeteren van de mogelijkheden voor agrotourisme.

Omschrijving: Door completering van een aantal reeds opgestarte routenetwerken (wandelmoutenetwerk VPR, fietsknooppuntennetwerk) en door de realisatie van nieuwe netwerken (kano, ruitersport) wordt een netwerk van routes voor verschillende vormen van recreatie over VPR uitgespreid, dat een multifunctioneel doel heeft. Door de recreant het agrarisch middengebied van VPR in te trekken worden de mogelijkheden voor agrotourisme verbeterd.

- *Wandelmoutes*

Om het netwerk compleet te maken moeten er nog drie wandelmoutes ontwikkeld worden, te weten langs de Strypsche Wetering, in het Middengebied en een route vanuit Rozenburg (o.a. over de Landtong). De routes zullen dan allemaal onderling met elkaar verbonden zijn en bieden voor ieder wat wils. Hierbij zal meer ingezet worden op een goede aansluiting van de routes met de omgeving dan nu het geval is. Bij de route door het Middengebied zal het accent liggen op de agrarische beleving en agrotourisme en zullen de mogelijkheden voor wandelen over boerenland onderzocht worden.

- *Fietsknooppuntensysteem*

In samenwerking met diverse partijen zal er op Voorne-Putten-Rozenburg een fietsknooppuntensysteem worden aangelegd. Middels een fietsknooppuntensysteem kan de fietser zelf een route uitstippelen, met behulp van genummerde knooppunten.

- *Ruiterrouthenetwerk*

Via de ontwikkeling van een routenetwerk voor ruiters zal in eerste instantie inzet gepleegd worden om de huidige maneges te verbinden met bestaande ruteroutes en -paden of om uitrijmogelijkheden in de directe omgeving van de maneges te realiseren. Op lange termijn zal gekeken worden wat de mogelijkheden zijn om een gebiedsdekkende routestructuur te realiseren.

Versterken waterverbindingen en voorzieningen

Doel: verbeteren verbinding en ontsluiting van VPR via het water.

Omschrijving: Door op plekken waar het vaarrouthenetwerk recreatiegebieden raakt watersportvoorzieningen, zoals aanlegplaatsen, te realiseren, kunnen (watersport)recreanten op een makkelijke en laagdrempelige manier snel in het gebied zijn en daar recreëren. De aansluiting met het stedelijk gebied via het water wordt zo verbeterd. Daarnaast biedt het mogelijkheden tot verbetering van andere voorzieningen voor de watersport.

3.8 Overig

Overige projecten en acties

De acties en projecten die in deze paragraaf beschreven staan gelden voor het hele werkingsgebied van VPR en zijn dus niet aan een specifiek deelgebied toe te wijzen.

Acties:

- A. Stimuleren duurzaamheid bij ondernemers.
- B. Aandacht bij regulier onderhoud voor voorzieningen voor minder validen.
- C. Stimuleren agrotourisme.
- D. Opstellen evenementenbeleid VPR en omgeving.
- E. Verwerken bestaande (cultuurhistorische) waarden in diverse projecten.
- F. Benutten kansen Kreekenplan.
- G. Verbeteren bereikbaarheid openbare recreatiegebieden met het OV.
- H. Opstellen normering geluidsbelasting.

Projecten:

Realiseren 'intelligente verlichting'

Doel: verhogen veiligheid recreant, besparen kosten, verbeteren duurzaamheid en verlagen milieubelasting.

Omschrijving: Door intelligente verlichting toe te passen kan bespaard worden op het energieverbruik, waardoor zowel de kosten omlaag gaan als het energieverbruik. De nieuwe verlichting zal pas toegepast worden als de oude aanwezige verlichting is afgeschreven en aan vervanging toe is. Dit voorkomt kapitaalvernietiging.

4 Gebiedsmarketing Voorne-Putten-Rozenburg

In dit hoofdstuk worden de eerste stappen gezet om te komen tot een breed gedragen gebiedsmarketingplan. Dit plan zal bestaan uit een aantal regionale beeldverhalen, die bijdragen tot een heldere identiteit.

4.1 Inleiding

Voorne-Putten-Rozenburg is een gebied met een verhaal. Een verhaal dat verteld moet worden door middel van de historie, het heden en de toekomst. Door met diverse betrokken partijen de verhaallijn van Voorne-Putten-Rozenburg te ontwikkelen, kan een eenduidig concept worden ontwikkeld, dat ruimte biedt voor nieuwe coalities, innovatieve producten en ruimtelijke ontwikkelingen. Het belang van een beeldverhaal is dat consensus ontstaat bij de diverse partijen over hoe Voorne-Putten-Rozenburg neergezet kan worden als toeristisch-recreatieve bestemming en uiteindelijk kan worden vermarkt.

4.2 Recreantenprofielen en doelgroepen

Door de koppeling van recreatiemotieven met de specifieke kenmerken van een gebied en de recreatieve activiteit ontstaan recreantenprofielen. Voor Voorne-Putten-Rozenburg worden 7 recreantenprofielen onderscheiden, te weten de watersporter, oeverrecreant, strandgast, toerder, sportieve recreant, extreme/bijzondere sporter en de natuurliefhebber. Een belangrijke voorwaarde voor het effectief en efficiënt inzetten van het beschikbare marketingbudget is, dat op basis van de recreantenprofielen, doelgroepen worden benoemd. Een doelgroep is een groep mensen met gemeenschappelijke kenmerken bij wie het schap één of meerdere doelen wil bereiken. Segmentatie vindt plaats op basis van demografische, geografische en/of sociaal-economische criteria, of op een gedetailleerder niveau per recreatieactiviteit of op basis van het recreatiemotief.

4.3 Doelstelling

De hoofddoelstelling van het gebiedsmarketingplan is *“het ontwikkelen van regionale beeldverhalen om te komen tot een regionale marketingstrategie voor Voorne-Putten-Rozenburg als aantrekkelijke toeristisch-recreatieve bestemming”*.

Er zal antwoord op de volgende vragen moeten worden gevonden:

1. welk verhaal over Voorne-Putten-Rozenburg moet worden verteld?
2. wat is de identiteit van Voorne-Putten-Rozenburg?
3. welke andere gebiedsgerichte beleidsterreinen kunnen worden geïntegreerd? (ruimtelijk, ecologisch, agrarisch, cultureel, economisch)?
4. welke coalities moeten gevormd worden?
5. welke investeringsmogelijkheden kunnen gekoppeld worden aan lange termijnperspectieven?
6. hoe ziet het proces eruit dat zorgt voor gedragen regionale beeldverhalen?
7. welke rol spelen de bij het proces te betrekken partijen?

4.4 Gebiedsmarketing in proces

In 2001 is het Masterplan Recreatie en Toerisme Voorne-Putten-Rozenburg opgesteld. Dit is het uitvoeringsplan van de ontwikkelingsvisie Park-Eiland. Doel was om Voorne-Putten-Rozenburg aantrekkelijker te maken voor recreatief wonen en verblijven door het ontwikkelen van de kernkwaliteiten natuur, landschap en cultuur en van voorzieningen voor sport en vrijetijdsbesteding. Na de opheffing van het projectbureau Masterplan 2003-2005 en de beëindiging van het Actieplan Recreatie en Toerisme 2005-2007 is per januari 2008 de besluitvorming over toeristisch-recreatieve projecten ondergebracht bij het bestuur van het Recreatieschap. Daarnaast is er het ambtelijke overlegplatform Toerisme dat zorgt voor de afstemming van producten binnen de productlijn en overlegt met de uitvoerende partijen. De uitgangspunten van het Masterplan staan nog steeds overeind en alleen met de samenwerking tussen overheid, ondernemers, maatschappelijke partijen en publiek kan een sterke identiteit voor Voorne-Putten-Rozenburg als (dag)toeristische bestemming ontwikkeld worden.

Om de resultaten van de afgelopen jaren te kunnen borgen (uniforme communicatieconcept, website Zuid-Hollandse Eilanden, wandel- en fietsroutes, etc.) moet een manier gevonden worden, die de samenwerking tussen genoemde partijen versterkt en die ontwikkeling en innovatie van het toeristisch-recreatieve product handen en voeten geeft: **gebiedsmarketing**.

Om te komen tot breed gedragen gebiedsmarketing, zal een aantal stappen doorlopen moeten worden. Deze zijn:

- Stap 1 : de opgave stellen ofwel een marketingvisie op het gebied ontwikkelen
- Stap 2 : de positioneringsdriehoek invullen; dat wil zeggen het in kaart brengen van de (toekomstige) kenmerken van het gebied, de (toekomstige) gebruikers en de concurrentie

- Stap 3 : een eerste selectie maken; wat zijn de mogelijke positioneringsrichtingen
- Stap 4 : iedere positioneringsrichting verfijnen. Hiertoe wordt de mentale merkidentiteit van iedere richting beschreven: de kernpropositie, de pay-off, de merkpersoonlijkheid, de merkwaarden en de bewijsvoering
- Stap 5 : een overtuigende keus maken; hieraan gaat een breed maar beknopt onderzoek vooraf
- Stap 6 : een communicatiestrategie opstellen
- Stap 7 : product-marktcombinaties definiëren

Het resultaat is een gebiedsmarketingplan dat analoog aan het Masterplan en Actieplan een projecten- en activiteitenlijst bevat met voorstellen voor de ontwikkeling van innovatieve producten en diensten en nieuwe product-marktcombinaties.

4.5 Strategie

Aan de hand van regionale beeldverhalen kan structuur aangebracht worden. Het concept 'regionale beeldverhalen' is afkomstig uit het VROM-raad advies 'Groeten uit Holland' (2006), waarin het wordt omschreven als '*een inspirerend verhaal dat een middel vormt voor het creëren van ruimtelijke kwaliteit, een wenkend perspectief voor regionale ontwikkeling, als inspiratie voor productontwikkeling in toerisme en recreatie*'. Een regionaal beeldverhaal is geen plan of visie, maar een proces om meer ontwikkelingsgericht te denken. Ondernemers in recreatie en toerisme spelen hierin een belangrijke rol. Juist die betrokkenheid kan door middel van dit concept worden versterkt. Het Recreatieschap en het overlegplatform Toerisme moeten vooral een initiërende en faciliterende rol hebben in de totstandkoming van een regionaal beeldverhaal.

Het opstellen van een regionaal beeldverhaal start bij een breed gedragen identiteit van Voorne-Putten-Rozenburg. De in het Masterplan gestelde identiteit van "Parkeiland" moet worden getoetst. De genoemde kernkwaliteiten dienen als uitgangspunt te worden genomen en samen met de identiteit wordt het regionale beeldverhaal ontwikkeld. Het verhaal moet aansluiten op de thema's en speerpunten uit het Masterplan. De vervolgstap is het ontwikkelen van de regionale marketingstrategie voor Voorne-Putten-Rozenburg om het regionale beeldverhaal wereldkundig te maken.

4.6 Planning, organisatie en evaluatie.

De stappen 1 tot en met 5 worden in de periode 2009 - 2010 doorlopen om vervolgens een keuze te bepalen voor de positioneringsrichting van Voorne-Putten-Rozenburg. Door uitstel van besluitvorming over het gebiedsplan en de opkomst van het ISVP (Intergemeentelijk Samenwerkingsverband Voorne-Putten) komt dit later te vallen. Daarna kunnen de stappen 6 en 7, afhankelijk van beschikbaar gestelde externe financiering van in totaal circa € 100.000, worden doorlopen.

De verantwoordelijkheid voor het opstellen en uitvoeren van de gebiedsmarketing ligt bij het schap. Het daarbij horende proces wordt bewaakt vanuit het Overlegplatform Toerisme Voorne-Putten-Rozenburg. Bij het opstellen van de regionale beeldverhalen worden vooral ook andere partijen betrokken, zoals ondernemers, TOP-Voorne, Kamer van Koophandel, VVV Zuid-Hollandse Eilanden en maatschappelijke organisaties.

De resultaten van de onderscheiden processtappen zullen tussentijds getoetst en geëvalueerd worden bij bestuur en betrokken partijen.

5 Financiën

5.1 Meerjareninvesteringsbegroting en uitvoeringsprogramma behorend bij Gebiedsplan VPR

Een onderdeel van het gebiedsplan is de projectenlijst. Deze projecten presenteren de activiteiten die invulling en uitvoering geven aan de doelstellingen van het schap die zijn weergegeven in de schapsvisie. Voor de verschillende projecten is bepaald of deze ten aanzien van de uitvoering een eerste, tweede, derde, vierde of vijfde prioriteit hebben. Op basis van deze prioritering is een uitvoeringsprogramma opgesteld.

Dit uitvoeringsprogramma is voorzien van een overzicht van de benodigde investeringsmiddelen op basis van de ramingen van de projecten en acties en het bijbehorende (veranderende) beheer. Het totale investeringsbedrag voor alle projecten bedraagt € 2.140.000,-.

De financiële gevolgen van projecten zijn te splitsen in:

- De investeringslasten (excl. kapitaallasten), met het investeringsbedrag wordt aangegeven wat de initiële kosten zijn voor het uitvoeren van het project;
- De onderhoudslasten, als gevolg van het investeringsproject kunnen de jaarlijkse onderhoudskosten wijzigen. Een dergelijke wijziging heeft gevolgen voor de programmabegrotingen in de jaren na gereedkomen van de investering. De ramingen, opgenomen in de projectenlijst zijn gebaseerd op het Terrein Beheer Model;
- De overige beheerlasten, de uitvoering van het investeringsproject kan namelijk gevolgen hebben voor de inzet van bijvoorbeeld Toezicht & Handhaving, Economisch & Juridische Zaken of Marketing & Communicatie. Een wijziging in deze overige beheerlasten doet zich met name voor bij gebiedsuitbreidingen.

Op de begroting van het schap is geen ruimte om middelen vrij te maken voor de benodigde investeringen om de projecten uit het uitvoeringsprogramma te realiseren. Voor de uitvoering van het investeringsprogramma is daarom gekozen om dit afhankelijk te maken van het beschikbaar komen van additionele financiële middelen. Met andere woorden: de in het gebiedsplan genoemde projecten worden alleen uitgevoerd indien de benodigde bedragen geheel gedekt kunnen worden door bijdragen van derden danwel door additioneel verworven inkomsten.

Voor de acties geldt dat hier in principe alleen inzet vanuit de reguliere uren wordt verwacht. Per jaar zal via de Programmabegroting aangegeven worden welke acties er opgepakt zullen worden. Zodra er vanuit een actie een investering

gevraagd wordt, zal de actie verplaatst worden naar de projectenlijst en het uitvoeringsprogramma. Dan zullen voor deze projecten dezelfde voorwaarden als voor de reeds in het uitvoeringsprogramma opgenomen projecten gaan gelden.

Vanwege de afhankelijkheid van het beschikbaar komen van additionele middelen is er geen planning aan het uitvoeringsprogramma gehangen. Geprobeerd zal worden om het programma in volgorde van prioritering uit te voeren: één en ander afhankelijk van de voorwaarden die aan de beschikbaar gestelde additionele middelen worden gesteld. Ook voor de acties geldt dat de volgorde van uitvoering zoveel mogelijk gebaseerd zal worden op de gehanteerde prioritering in de actielijst. (Voor project- en actielijst: zie bijlage C).

Voor drie projecten uit het uitvoeringsprogramma geldt een uitzondering. Dit zijn Realisatie Wandelroutenetwerk VPR (P8), Realisatie Fietsknooppuntensysteem VPR (P9) en Ontwikkeling recreatiegebied Quackpolder (P13). Deze projecten waren reeds in ontwikkeling en worden voor een belangrijk deel gesubsidieerd. Onder andere vanwege de afhankelijkheid van de subsidies is besloten om deze projecten door te laten gaan.

In de voorjaarsrapportage en de begroting zullen de veranderingen in onderhoud-, beheer- en kapitaallasten verwerkt worden.